

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Kontrolní a finanční výbory v obecním pořádku
České republiky**

Bc. Andrea Hnízdová

© 2017 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Andrea Hnízdová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Kontrolní a finanční výbory v obecním pořádku České republiky

Název anglicky

Controlling and financial committee in the municipalities in the Czech Republic

---

Cíle práce

Tématem diplomové práce je problematika praktického fungování finančních a kontrolních výborů zastupitelstev obcí na území České republiky. V každé obci na území České republiky jsou tyto dva výbory zřizovány ze zákona. Daným právním předpisem je zákon o obcích č. 128/2000 Sb.

Cílem práce je v rámci zvoleného tématu:

1. Zachytit a charakterizovat základní funkce a činnost jednotlivých výborů, které jsou jak kontrolními, tak iniciativními orgány zastupitelstev obcí.
2. Identifikovat problémy vzniklé na základě neinformovanosti členů výborů.
3. Zhodnotit praktické fungování kontrolních a finančních výborů.
4. Navrhnout optimální řešení pro praktické fungování výborů, použitelné jako univerzální postup pro všechny obce na území České republiky.

Metodika

Práce bude postavena jako komparativní případová studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky studium dokumentů a dotazování.

Doporučený rozsah práce

60-70 stran

Klíčová slova

Obec, zastupitelstvo, kontrolní výbor, finanční výbor, rozpočet obce

---

Doporučené zdroje informací

- BALÍK, S. *Komunální politika : obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.
- ČOPÍK, J. *Proměny a kontinuita české komunální politiky : územní samospráva v nové době (1850-2010). Díl I, Do roku 1945*. Praha: Scriptorium, 2014. ISBN 978-80-87271-89-6.
- KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí, základy obecního práva*. Praha: CODEX Bohemia, 1998.
- KOUDELKA, Z. *Místní správa v SR*. Brno: Masarykova univerzita, 1996.
- KOUDELKA, Z. *Obecní samospráva*. Praha: Linde, 2007
- KOUDELKA, Z. *Průvodce územní samosprávou po 1.1.2003*. Praha: LINDE PRAHA a.s., 2003
- SHELLE, K., SVOBODA, I. *Základy organizace veřejné správy Ostrava*: KEY Publishing, 2007
- SCHUBERT, K., KLEIN, M. *Das Politiklexikon*. Bonn: Dietz, 2001

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jan Čopík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 24. 3. 2017

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 27. 3. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 27. 03. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Kontrolní a finanční výbory v obecním pořádku České republiky" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.3.2017

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Janu Čopíkovi, Ph.D. za vstřícnost, cenné rady, připomínky a odborné konzultace, které mi pomohly při zpracování mé diplomové práce. Mé po děkování také patří všem respondentům, kteří se aktivně zúčastnili dotazování. V neposlední řadě děkuji své rodině a přátelům za velkou podporu a trpělivost během celého mého studia.

Kontrolní a finanční výbory v obecním pořádku České republiky

Souhrn

Tématem diplomové práce je problematika fungování povinně zřizovaných výborů zastupitelstev obcí, kterými jsou kontrolní a finanční výbory. První část této práce je věnována literární rešerši, která je zaměřena na všechny orgány obcí na území České republiky se zaměřením na kontrolní a finanční výbory. Je zde také pojednání o obecním zřízení na území Slovenské republiky a Spolkové republiky Německo.

V praktické části jsou vybrány obce všech úrovní s důrazem na malé obce do 300 obyvatel. Na základě dotazování je charakterizováno a analyzováno fungování obou výborů ve vybraných obcích z Královéhradeckého a Středočeského kraje. Využité poznatky jsou získány z odborné literatury, osobních rozhovorů se členy výborů či z dotazování.

Dotazováním bylo zjištěno, že většina malých obcí nepostupuje při kontrolách správně a neví, na jaké činnosti se mají zaměřit či jak často mají kontroly provádět.

Závěrem práce jsou navržena doporučení, podle kterých by se obce měly řídit při kontrolách.

Klíčová slova: Kontrolní výbor, Finanční výbor, Obec, Veřejná správa, Zastupitelstvo obce, Kontrolní orgány, Ministerstvo vnitra, Česká republika

Controlling and financial committee in the municipalities in the Czech Republic

Summary

The aim of the dissertation is to explain a functionality of municipality's committees which are made in terms of law. Two committees discussed in this thesis are controlling court and financial committee. The first part is dedicated to the literature research, where all the necessary parts of Czech municipalities are explained. Moreover, there is an explanation of differences in the system of Slovakia and Germany.

In the practical part of the thesis different municipalities are chosen and explained including all levels with a stress point for municipalities with less than 300 inhabitants. Representatives of both committees in the "Hradec Králové" region and "Středočeský kraj" are interviewed.

By interviewing of representatives it was found out how do the committees work in the reality and that especially small municipalities do not know how to effectively take care about their responsibilities.

Possible improvements and recommendations are given in the end of this thesis. It says what should municipalities consider for controlling and checking.

Keywords: Controlling committee, financial committee, Municipality, Public administration, Municipal council, Supervisory authorities, Ministry of the Interior

Obsah

1 Úvod.....	12
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	13
3 Veřejná správa v České republice	15
3.1 Orgány obce a vymezení jejich působností.....	15
3.1.1 Samostatná působnost obce	16
3.1.2 Přenesená působnost obce	17
3.1.3 Zastupitelstvo obce	18
3.1.4 Rada obce.....	19
3.1.5 Starosta.....	21
3.1.6 Místostarosta.....	21
3.1.7 Obecní úřad.....	22
3.2 Výbory zastupitelstva obce	23
3.2.1 Finanční komise na počátku 20. Století.....	23
3.2.2 Kontrolní výbor.....	23
3.2.3 Finanční výbor	24
3.2.4 Osadní výbor	25
3.2.5 Výbor pro národnostní menšiny	26
3.3 Komise	26
3.4 Srovnání výborů se Zákonem o obecním zřízení.....	26
3.5 Obecní zřízení v zahraničí.....	27
3.5.1 Obecní zřízení na Slovensku.....	27
3.5.2 Obecní zřízení ve Spolkové republice Německo	30
4 Vlastní práce	34
4.1 Struktura dotazníku	34
4.2 Sběr dat.....	34
5 Výsledky šetření	35
5.1 Praktická činnost výborů v obci Vršce.....	35
5.1.1 Obecná charakteristika obce	36
5.1.2 Zkoumání činností finančního výboru zastupitelstva obce Vršce	36
5.1.3 Zkoumání činností kontrolního výboru zastupitelstva obce Vršce.....	37
5.2 Praktická činnost výborů v obci Kozojedy	38
5.2.1 Obecná charakteristika obce	39
5.2.2 Zkoumání činností finančního výboru zastupitelstva obce Kozojedy	39

5.2.3	Zkoumání činností kontrolního výboru zastupitelstva obce Kozojedy	40
5.3	Praktická činnost výborů v obci Slavhostice	41
5.3.1	Obecná charakteristika obce	41
5.3.2	Zkoumání činností finančního výboru zastupitelstva obce Slavhostice ...	41
5.3.3	Zkoumání činností kontrolního výboru zastupitelstva obce Slavhostice..	42
5.4	Praktická činnost výborů v obci Střevač.....	43
5.4.1	Obecná charakteristika obce	44
5.4.2	Zkoumání činností finančního výboru zastupitelstva obce Střevač.....	44
5.4.3	Zkoumání činností kontrolního výboru zastupitelstva obce Střevač.....	45
5.5	Praktická činnost výborů v obci Březno	46
5.5.1	Obecná charakteristika obce	46
5.5.2	Zkoumání činností finančního výboru zastupitelstva obce Březno	47
5.5.3	Zkoumání činností kontrolního výboru zastupitelstva obce Březno	47
5.6	Praktická činnost výborů v obci Sudoměř	48
5.6.1	Obecná charakteristika obce	49
5.6.2	Zkoumání činností finančního výboru zastupitelstva obce Sudoměř	49
5.6.3	Zkoumání činností kontrolního výboru zastupitelstva obce Sudoměř.....	50
5.7	Praktická činnost výborů v obci Kopidlno.....	51
5.7.1	Obecná charakteristika obce	51
5.7.2	Zkoumání činností finančního výboru zastupitelstva obce Kopidlno	52
5.7.3	Zkoumání činností kontrolního výboru zastupitelstva obce Kopidlno.....	53
5.8	Praktická činnost výborů v obci Jičín	53
5.8.1	Obecná charakteristika obce	54
5.8.2	Zkoumání činností finančního výboru zastupitelstva obce Jičín	54
5.8.3	Zkoumání činností kontrolního výboru zastupitelstva obce Jičín	56
6	Zhodnocení výsledků a návrh doporučení.....	58
6.1	Finanční výbor	59
6.2	Kontrolní výbor	61
6.3	Všeobecná doporučení	63
7	Závěr.....	65
8	Seznam použitých zdrojů	67
9	Přílohy	71
	Seznam použitých příloh.....	71
	Příloha č. I - Dotazník	72
	Příloha č. II - Vyplněný dotazník členem finančního výboru města Jičína	74
	Příloha č. III - Zápis finančního výboru města Jičín.....	76
	Příloha č. IV - Zápis finančního výboru obce Střevač.....	77

Příloha č. V - Jednací řád města Kopidlno.....	80
--	----

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Analýza finančních výborů	59
Tabulka č. 2: Analýza kontrolních výborů	61

1 Úvod

Na území České republiky jsou v obcích ze zákona zřizovány dva výbory, a to kontrolní a finanční výbor, které jsou upraveny zákonem o obcích č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Dále si každá obec upravuje činnost výborů sama na základě vnitřních směrnic. Tyto výbory jsou nedílnou součástí fungování každé obce v rámci České republiky. Poradním orgánem pro výbory a celé zastupitelstvo obce je Ministerstvo vnitra.

Hlavním úkolem diplomové práce je zhodnotit úlohy a praktické fungování jednotlivých výborů obcí na území České republiky se zaměřením na Královéhradecký a Středočeský kraj. Výstupem této práce by pak mělo být navržení optimálního řešení zjištěných problémů a nedostatků, se kterými se analyzované obce potýkají.

Pro všechny obce na našem území je de lege lata vymezení funkcí výborů stejné. Zastupitelstvo obce má ve své pravomoci výbory pověřit i jinými úkoly nad rámec těch zákonem stanovených. V tomto případě se činnosti výborů zajisté u všech obcí značně liší.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Tématem diplomové práce je problematika praktického fungování finančních a kontrolních výborů zastupitelstev obcí na území České republiky. V každé obci na území České republiky jsou tyto dva výbory zřizovány povinně ze zákona. Daným právním předpisem je zákon o obcích č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Cílem práce je v rámci zvoleného tématu:

1. Zachytit a charakterizovat základní funkce a činnost jednotlivých výborů, které jsou jak kontrolními, tak iniciativními orgány zastupitelstev obcí.
2. Identifikovat problémy vzniklé na základě neinformovanosti členů výborů.
3. Zhodnotit praktické fungování kontrolních a finančních výborů.
4. Navrhnout optimální řešení pro praktické fungování výborů, použitelné jako univerzální postup pro všechny obce na území České republiky.

V rámci řešení práce je možné si položit následující výzkumné otázky:

Vyžaduje současný stav práce kontrolních a finančních výborů nějaké změny? Jsou některé oblasti v rámci fungování výborů problémové? Jaké mohou být dopady na činnost obcí při nesprávných procesech, kterými mohou některé kontrolní a finanční výbory postupovat?

2.2 Metodika

Diplomová práce je koncipovaná jako komparativní případová studie. K vytvoření praktické části bylo osloveno celkem devět obcí. Obce byly vybírány na základě jejich velikosti, co do počtu občanů s trvalým pobytem. Zejména byly vybírány obce s počtem obyvatel do 300, pro porovnání byl vybrán jeden městys, menší město a město s větším počtem obyvatel. Obce byly vybrány z Královéhradeckého a Středočeského kraje.

Ke sběru dat byla použita zejména technika dotazování a studium dokumentů. Mezi studované dokumenty patřily Jednací řády obcí a zápisy z kontrol finančních a kontrolních výborů. Byla zde použita technika polostandardizovaných rozhovorů, které byly založeny na deseti polostrukturovaných otázkách, od kterých se pak odrážel další směr dotazování.

Dotazování se účastnilo celkem 16 osob. Dotazování byly vždy dva představitelé, a to jeden představitel kontrolního výboru a druhý, jako představitel finančního výboru konkrétní obce. Okruh otázek se orientoval na problematiku kontrolních a finančních výborů. Ke konci dotazování byl dán prostor respondentovi na sdělení dalších informací, které nebyly přímo položeny v hlavní části. (Dotazník je součástí přílohy č. I)

3 Veřejná správa v České republice

Druhá polovina dvacátého století je ve veřejné správě významným milníkem pro reformu. Počátky reformy veřejné správy jsou zejména připisovány vyspělým evropským státům, které se zaměřily především na zvýšení ekonomiky státu, její účinnosti a efektivnosti. S touto reformou souviselo i mnoho významných změn, které se dotýkaly i České republiky. Předním orgánem státní správy do té doby byly zejména ministerstva.

Největší vlnu změn zaznamenala Česká republika ke konci roku 1989. Tomuto období se také připisuje i celková reforma české ekonomiky. Hlavním problémem této doby byl centralismus veřejné správy na našem území. Dnes můžeme říci, že státní správa prošla značným vývojem, který směřoval k její decentralizaci.

V návaznosti na nový systém v české ekonomice, zejména pak ve veřejné správě, proběhla jednání o zrušení okresních úřadů. Se změnou veřejné správy, konkrétně s rušením okresních úřadů souvisel i velmi složitý legislativní proces. Byla schválena změna ústavy. Tato změna deklarovala existenci regionální úrovně samosprávy v podobě krajů, jako vyšších územních samosprávných celků.

Ministerstvo vnitra bylo pověřeno jako ústřední orgán provádění reformy ve veřejné správě. V zájmu občanů bylo vytvoření více reagující a propracovanější veřejné správy, zejména pak správy místní. První krok k decentralizaci státní správy, která do té doby fungovala spíše na krajské úrovni, bylo v roce 1997 přijetí zákona o vyšších územně samosprávných celcích. Na nižší úrovni veřejné správy byla přenesena působnost až po 1.1.20213.

3.1 Orgány obce a vymezení jejich působností

Za základní územní jednotky státu jsou považovány obce. Obce vystupují zejména v pozici samosprávných subjektů. Svoji právní úpravu má postavení obcí v systému, jak státní správy, tak ale i samosprávy. Mezi základními dokumenty obcí řadíme zejména zákon č. 128/2000 Sb., o obcích a zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, oba dva zákony i ve znění pozdějších předpisů.

Zákon o obcích je pro fungování obce primárním právním předpisem, podle kterého se musí všechny obce na území České republiky bez výjimky řídit. Zákon o obcích je těsně

spjat i s dalšími předpisy, které upravují s ním související otázky, a to zejména: majetek obce, místní poplatky, obecní policii, dále také úpravu podmínek výkonu veřejné správy na jejich dílčích úsecích, jako je např.: bytové hospodářství, veřejný pořádek v obci, životní prostředí, školství, sociální zabezpečení či zdravotnictví.

Podle zákona o obcích se obcím vymezuje dvojitá působnost, kterou musí rozlišovat. Při výkonu místní správy plní obce úkoly, které jsou vymezeny jejím rámcem působnosti. Působností obce se rozumí okruh právně vymezených společenských vztahů, předmět, obsah a rozsah činností, ve kterých obce konkretizují svou pravomoc. Pravomocí obce se rozumí souhrn oprávnění, kterými je obec vybavena, dále pak právní povinnosti, které jsou obci uloženy, pro potřeby realizace úkolů. V dnešní době, podle platné právní úpravy České republiky, obce vykonávají dva primární druhy působností. Při vymezování působností byl použit tzv. spojený model. Ve spojeném modelu vykonávají jednotky územní samosprávy spolu s vlastní působností tzv. samosprávou i působnost přenesenou.

3.1.1 Samostatná působnost obce

Samostatná působnost obce se dělí na klasickou obecní samosprávu a samosprávnou působnost obce. Samostatná působnost obce je tvořena činnostmi, které jsou v zájmu obce a občanů. Samostatná působnost je zakotvena v několika právních předpisech České republiky a je charakterizována jako péče o komplexní územní rozvoj v územním obvodu obce v souladu s místními předpoklady a zvyklostmi. Především se jedná o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeby ochrany a rozvoje zdravých životních podmínek, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. (KOUDELKA, 2007, str. 122)

V rámci samostatné působnosti obce platí základní pravidlo, které říká, že ve všech situacích, které spadají do této působnosti, je obec vázána pouze právním řádem. Z výše uvedeného vyplývá, že v žádném případě není vázána pokyny jiných stupňů veřejné správy, jako jsou kraje či stát. (BALÍK, 2009, str. 19-20)

Rozsah samostatné působnosti obce musí vycházet především ze zásady proporcionality mezi schopnostmi a zájmy územních společenství na relativně samostatném řešení místních záležitostí a dále na potřebě jednotné regulace a výkonu záležitostí celostátního významu, a to za podmínky respektování ústavně garantovaného okruhu základních práv a svobod, který nemůže být v žádném případě činností územně samosprávných celků měněn.

To vše je za předpokladu, že výkon samostatné působnosti zařadíme do subjektivního práva těchto samosprávných celků a stát může do samostatné působnosti obce intervenovat pouze v případě, vyžaduje-li to ochrana zákona a jen takovým způsobem, který je zákonem stanoven. (KOPECKÝ, 1998)

3.1.2 Přenesená působnost obce

Vedle výkonu samostatné působnosti, kterou vykonávají obce samostatně, vykonávají i působnost přenesenou, kterou realizuje stát jejich pomocí. Jedná se o výkon státní správy, který je vždy stanoven zákonem. Pokud zákon jasně neudává, že se jedná o úkon spadající do přenesené působnosti, jedná se vždy o působnost samostatnou. Podle § 7 odst. 2 nám Zákon o obcích říká: „*Státní správu, jejíž výkon byl svěřen orgánu obce, vykonává tento orgán jako svou přenesenou působnost.*“ Tuto citaci můžeme shrnout do třech bodů, a to:

- vždy se jedná o státní správu.
- působnost musí být vždy svěřena konkrétnímu orgánu obce, jako je např.: Starosta, zastupitelstvo, rada či obecní úřad.
- působnost musí být vždy svěřena zákonem.

Ústavní rámec přenesené působnosti můžeme nalézt také v ústavě, a to konkrétně v článku 105, který nám říká, že zákon může svěřit přenesenou působnost orgánům samosprávy, nikoli však územním samosprávným celkům. (KOPECKÝ, 1998, str. 135)

S výkonem přenesené působnosti obcím vznikají náklady, které stát v souladu s ustanovením § 62 obecního zřízení kompenzuje finančními příspěvky ze státního rozpočtu. Z tohoto důvodu příslušný krajský úřad převede příspěvky na výkon státní správy na pověřený obecní úřad. Avšak nikde v zákoně nenalezneme, že výše příspěvku pokryje celé náklady, které obec musela vynaložit na její výkon. (HENDRYCH, 2009)

Na rozdíl od samostatné působnosti kontrolují výkon působnosti přenesené svěřené obcím místně příslušné krajské úřady v rámci své přenesené působnosti. (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 109 1. odst.)

3.1.3 Zastupitelstvo obce

Základní orgán obce tvoří jeho zastupitelstvo. Členové obecního zastupitelstva, jsou voleni občany, kteří mají trvalý pobyt na území dané obce, a to v obecních volbách každé čtyři roky. Počet členů zastupitelstva se určuje podle počtu obyvatel hlášených v dané obci k trvalému pobytu následovně:

- do 500 obyvatel 5 až 15 členů,
- od 500 do 3000 obyvatel 7 až 15 členů,
- od 3000 do 10 000 obyvatel 11 až 25 členů,
- od 10 000 do 50 000 obyvatel 15 až 25 členů,
- od 50 000 do 150 000 obyvatel 25 až 45 členů,
- nad 150 000 obyvatel 35 až 55 členů.

Každý člen obecního zastupitelstva má předem dané povinnosti, které zejména zahrnují:

- účastnit se zasedání zastupitelstva obce,
- účastnit se zasedání orgánů, kterých je členem,
- vystupovat na veřejnost reprezentativně v souladu s funkcí,
- plnit úkoly, které souvisí s výkonem jeho funkce,
- hájit zájmy občanů,
- v případě hrozícího střetu zájmů v důsledku projednávání či rozhodování, je zastupitel povinen tuto skutečnost oznámit před jejím zahájením.

Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech, které náleží do samostatné působnosti, a to především v záležitostech týkajících se obyvatel a zájmů dané obce. Schvalování rozpočtu obce náleží také zastupitelstvu obce stejně jako program rozvoje venkova, volba řádu zastupitelstva, volba starosty a místostarosty, kteří jsou voleni z řad zastupitelů či rozhodování o zrušení rady obce. (ČMEJREK, BUBENÍČEK, ČOPÍK, 2010, str. 39)

Pravidla pro zasedání zastupitelstva obce jsou striktně uvedena v zákoně. Zastupitelstvo se schází podle potřeby, nejdéle však jednou za tři měsíce od posledního zasedání. Zpravidla zasedání zastupitelstva svolává a řídí starosta obce. Aby usnesení zastupitelstva mohlo být

platné, je třeba přítomnost nadpoloviční většiny všech zastupitelů. V případě, že na zasedání zastupitelstva není přítomna nadpoloviční většina všech členů, předsedající jej ukončí. Náhradní termín pro další zasedání musí být stanoven do patnácti dnů od ukončeného zasedání.

Rozpuštění zastupitelstva obce může být provedeno pomocí Ministerstva vnitra za podmínky, že se nesejde v podobě, kdy je usnášení schopné po dobu delší než šest měsíců. Do zvolení nového zastupitelstva vykonává jeho funkci rada obce. Může nastat situace, kdy v obci není rada volena, v tomto případě vykonává funkci starosta. V případě poklesu počtu členů zastupitelstva o polovinu, případně pod pět členů, které nelze doplnit náhradníky, zastupitelstvo nemůže rozhodovat ve věcech samostatné působnosti či v majetkových věcech.

Zasedání zastupitelstva obce jsou veřejná. Informace o době, místě konání a programu zasedání zveřejňuje obecní úřad ve lhůtě minimálně sedm dnů před konáním na svých úředních deskách. Návrhy, které se budou projednávat na zasedání zastupitelstva, mohou předkládat členové zastupitelstva, rada či výbory obce. O průběhu zasedání se pořizuje zápis, ve kterém musí být uveden počet přítomných zastupitelů, schválené body programu, průběh zasedání, výsledek hlasování či přijatá usnesení. Zápis je třeba pořídit v maximální lhůtě, a to do deseti dnů po skončení zasedání. Zápis nemusí být zveřejněn na úřední desce obce, avšak musí být k nahlédnutí v prostorách obecního úřadu. Aby byl zápis platný, musí být stvrzen podpisy starosty či místostarosty a podpisy zvolených ověřovatelů. (ČMEJREK, BUBENÍČEK, ČOPÍK, 2010)

3.1.4 Rada obce

Hoetzel (2000, str. 7) říká, že obecní rada je „*sbor volený obecním zastupitelstvem z jeho středu. Skládá se ze starosty, náměstka (resp. náměstků) a členů rady – počet všech dohromady činí třetinu počtu členů zastupitelstva (nejnižší počet členů zastupitelstva byl stanoven číslicí 9, aby mohl býti zřízen tříčlenný obecní trestní senát).*“

Rada obce je výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti a za svůj výkon zodpovídá zastupitelstvu. Mezi členy rady se řadí starosta, místostarosta a další radní, kteří jsou voleni z řad zastupitelů obce. Rada se tvoří v obcích, kde je stanoven minimální počet zastupitelů ve výši patnácti členů. Počet členů rady je v rozpětí pět až jedenáct osob, kdy jejich počet musí být vždy lichý a nesmí přesáhnout jednu třetinu všech členů

zastupitelstva. V obcích s počtem zastupitelů nižším než patnáct vykonává funkci rady starosta, s výjimkami, které jsou vyhrazeny zastupitelstvu. (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích § 102 odst. 4)

Schůze rady jsou neveřejné a jejich četnost je v závislosti na konkrétních potřebách. Schůze rady svolává starosta obce. Ze schůzí rady se vyhotovuje zápis, stejně jako ze schůzí zastupitelstva, ve kterém musí být uvedeno:

- počet přítomných členů,
- schválený program,
- průběh výsledků hlasování,
- přijatá usnesení.

Zápis ze schůze rady obce musí být vyhotoven nejpozději do sedmi dnů od konání rady a svými podpisy jej stvrzují starosta, místostarosta a další radní. Zápis se nemusí zveřejňovat na úřední desce, ale musí být k nahlédnutí na obecním úřadě.

V případě, že je rada odvolána, zůstávají její členové ve své funkci až do doby, než jsou zvoleni noví radní. Dalším problémem, se kterým se rada obce potýká, je ten případ, kdy počet členů rady obce během funkčního období klesne pod pět členů a na nejbližším zasedání zastupitelstva obce nebude navýšen alespoň na jeho minimální hranici, v tomto případě až do zvolení minimálního počtu členů rady vykonává funkci rady zastupitelstvo. V tomto případě může být rozhodování svěřeno zastupitelstvem starostovi. (Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích, § 102 odst. 2 a 3)

„V případě, že v průběhu funkčního období přesáhne počet členů rady obce jednu třetinu počtu členů zastupitelstva, aniž by jejich počet klesl pod 11, rada obce nadále plní svoji funkci beze změny.“ (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009. Str. 341)

Mezi povinnosti rady obce zařadíme zejména:

- přípravu návrhů pro zasedání zastupitelstva a zabezpečení plnění usnesení,
- zabezpečení hospodaření obce podle schváleného rozpočtu,
- provádění rozpočtových opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce,
- vydávání nařízení obce.

3.1.5 Starosta

Starostu můžeme označit za zástupce obec navenek. Do své funkce je volen z řad zastupitelů. Za výkon své funkce se zodpovídám zastupitelům. Zástupcem starosty je místostarosta, který je také volen z řad zastupitelů. Starosta a místostarosta společně podepisují právní předpisy obce. Podmínkou pro výkon funkce starosty či místostarosty je občanství České republiky. Získáním postu starosty či místostarosty se automaticky oba stávají členy rady obce.

Starosta svolává a řídí zasedání zastupitelstva a rady obce, podepisuje společně s ověřovateli zápis ze zasedání zastupitelstva obce či zápis z jednání rady.

Starosta společně s ředitelem krajského úřadu jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu a stanovuje mu výši platu. Bez odsouhlasení ředitele krajského úřadu je jmenování tajemníka neplatné.

Mezi povinnosti starosty patří:

- včasné objednání přezkoumání hospodaření obce krajským či soukromým auditorem,
- svěruje komisi výkon přenesené působnosti, které je nutné nejprve projednat s ředitelem krajského úřadu,
- rozhoduje ve věcech samostatné působnosti obce, které mu svěřila rada obce.

V případě odvolání starosty z jeho funkce až do volby nového starosty vykonává tuto činnost místostarosta, který přebírá veškeré jeho pravomoci.

3.1.6 Místostarosta

Místostarosta je zástupcem starosty v době jeho nepřítomnosti. V případě souhlasu zastupitelstva obce může plnit místostarosta úkoly svěřené výhradně do kompetencí starosty v případě výkonu samostatné působnosti obce.

Spolu se starostou podepisují právní předpisy obce. V případě, že při podpisu starosta či místostarosta chybí, neznamena to, že podepisovaný právní předpis je neplatný, musí se přihlídnout k rozhodnutí zastupitelstva, na kterém celé rozhodnutí závisí. (VEDRAL, VÁŇA, BŘEŇ, 2008 str. 328)

Místostarosta je volen z řad zastupitelé stejně jako starosta. Funkci místostarosty může současně vykonávat více osob s tím, že musí být jasně dané, v jakém pořadí budou starostu zastupovat. Místostarosta je primárně odpovědný zastupitelstvu obce, proto jej starosta nemůže odvolat, ani nemůže samostatně rozhodnout o jeho výměně. V rámci obecní hierarchie v úkonech přenesené působnosti je podřízen starostovi.

3.1.7 **Obecní úřad**

Obecní úřad se skládá ze starosty, místostarosty, tajemníka, pokud je tato funkce zřízena, a zaměstnanců, kteří jsou zařazeni do obecního úřadu. V čele obecního úřadu stojí starosta. Zaměstnanci obce mohou být zařazeni do různých odborů či oddělení, které zřizuje rada či zastupitelstvo obce. Ve všech obcích na území České republiky existuje obecní úřad, a to i v případě, že obec nemá žádné zaměstnance.

V kompetenci obecního úřadu jsou úkoly jak samostatné, tak přenesené působnosti. V případě samostatné působnosti se jedná o úkoly, které obecnímu úřadu uložilo zastupitelstvo či rada obce, dále obecní úřad pomáhá komisím a výborům v jejich činnostech a rozhoduje v případech stanovených zákonem. V přenesené působnosti obecní úřad vykonává státní správu s výjimkou věcí, které patří do působnosti zastupitelstva, rady, zvláštních orgánů a komisí obce. Zaměstnanci nesmí figurovat jak v řídicích, tak kontrolních orgánech právnických osob, s výjimkou těch, do kterých je obec vyšle. V obcích s pověřeným obecním úřadem a obcích s rozšířenou působností se zřizuje funkce tajemníka. Na ostatních obcích je tato pozice dobrovolná a je na jejich uvážení, zda ji zřídí, či nikoli. Starosta jmenuje a odvolává tajemníka společně se souhlasem ředitele krajského úřadu. Tajemník je odpovědný za plnění úkolů jak v samostatné, tak v přenesené působnosti.

Mezi kompetence tajemníka obce patří:

- zajišťování úkolů v rámci přenesené působnosti, vyjma věcí svěřených radě či zvláštnímu orgánu obce,
- plnění úkolů, které mu svěřil starosta, zastupitelstvo či rada,
- má poradní hlas při zasedání zastupitelstva či rady obce.

3.2 Výbory zastupitelstva obce

Podle zákona o obcích musí všechny obce povinně zřizovat minimálně dva základní výbory, kterými jsou výbory finanční a kontrolní. Zastupitelstvo je zřizuje, jako své kontrolní a iniciativní orgány, které předkládají svá zjištění a návrhy řešení zastupitelstvu obce.

3.2.1 Finanční komise na počátku 20. Století

V únoru 1919 proběhla novela o obecním zřízení, která obcím nařizovala zavádět do obecního pořádku i finanční komise, které se měly zabývat především kontrolou obecního hospodářství. Zřizování komise se řídilo § 14 - §16 zákona č. 76/1919 Sb. z. a n.. Čopík (2014, str. 74) říká, že „*finanční komise mohla podat k dozorovému orgánu stížnost na veškerá rozhodnutí obecního zastupitelstva finanční povahy a tato stížnost měla odkladný účinek.*“ První polovina členů finanční komise byla volena členy zastupitelstva obce a druhá polovina byla volena okresní správní komisí. Podle výsledků voleb bylo v zastupitelstvu poměrné zastoupení politických stran. Bydliště v obci nebylo podmínkou pro členství ve finanční komisi. Komise neměly takové postavení ve vlastním výkonu a iniciativě, ale jejich schopnost spočívala v zamezení či výrazném modifikování disponovat s obecním majetkem a hospodařením obce. (ČOPÍK, 2014, str. 74)

3.2.2 Kontrolní výbor

Kontrolní výbor obce zastupitelstvo zřizuje podle zákona povinně. Počet členů výboru je minimálně tří, tak jako u ostatních výborů, včetně předsedy, který stejně jako u finančního výboru musí být člen zastupitelstva obce. Maximální počet členů výboru zákon neurčuje. Členem výboru může být podle dikce zákona navržen i zvolen vyjma člena zastupitelstva také občan dané obce. (Zákon 128/2000 Sb., Zákon o obcích, § 16 a § 17) Zastupitelstvo obce schválí založení výboru jak finančního, tak i kontrolního na zasedání v co nejkratší době, zpravidla na ustanovujícím zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce. V kompetenci kontrolního výboru je provádění kontrol plnění usnesení zastupitelstva, rady, je-li zřízena, kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úrovni samostatné působnosti. Dále kontrolní výbor plní další úkoly, kterými jej pověřilo zastupitelstvo. Kontrolní činnost výboru spočívá elementárně v kontrole zákonnosti postupů a dodržování právních předpisů stanovených zákonem. Schůze

kontrolního výboru jsou plánovány podle potřeby, avšak je vhodné, aby se scházel před zasedáním zastupitelstva obce, a to z důvodu předložení usnesení z kontroly výboru zastupitelstvu tak, aby mohlo být projednáno včas. Toto však není zákonem nijak stanoveno. Kontrolní výbor provádí kontrolu jako celek, z toho vyplývá, že jednotliví členové kontrolního výboru nemohou samostatně kontrolovat zákonem a zastupitelstvem stanovené subjekty kontroly. Z jednání výboru se vyhotovuje zápis ve formě usnesení, ve kterém je zapsáno, co bylo kontrolováno a jaké nedostatky byly zjištěny. Protokol z kontroly musí být vždy podepsaný členem výboru, který kontrolu vykonával. V případě, že se kontrola týká činnosti zaměstnance, podepisuje zápis i tento kontrolovaný pracovník a k zápisu se připojí i případně připomínky kontrolovaného. V případě zjištění nedostatků, uvede kontrolní výbor návrh na jejich odstranění. Dále se zápis předkládá ve výše zmíněném termínu zastupitelstvu obce.(KOUDELKA, 2009, str. 143)

3.2.3 Finanční výbor

Finanční výbor zastupitelstva je zřizován zastupitelstvem ze zákona stejně jako výše uvedený kontrolní výbor. Členy tohoto výboru nemohou být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu či osoby, které zabezpečují rozpočtové a finanční práce na obecním úřadu. Počet členů je stanoven na minimální počet tří členů, a to včetně předsedy, který musí být členem zastupitelstva. (Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích, § 117 odst. 4 a § 119 odst. 1) Maximální počet není zákonem stanoven. Hlavní činností finančního výboru je provádění kontroly hospodaření obce s majetkem a finančními prostředky. Zastupitelstvo obce může finančnímu výboru vymezit i další úkoly, které mu přímo neukládá zákon. Finanční výbor je oprávněn:

- kontrolovat čerpání dotací,
- kontrolovat rozpočet obce,
- kontrolovat hospodárné využívání finančních prostředků, se kterými obec disponuje,
- provádět finanční kontrolu příspěvkových organizací zřízených obcí.

Dalo by se říci, že kontrolní činnost finančního výboru má charakter preventivní a průběžné kontroly. Cílem finančního výboru obce v rámci jeho iniciativní pravomoci by mělo být:

- předkládání návrhů finančních analýz,
- předkládání rozpočtu na fiskální rok a hospodaření s finančními prostředky.

Z prováděné kontroly vyhotoví výbor zápis ve formě usnesení. V zápise musí být uvedeno, co bylo kontrolováno a případně jaké byly kontrolou zjištěny nedostatky. Výbor stanoví návrh na odstranění nedostatků zajištěných při kontrole. Finanční výbor nemá v kompetenci navrhnout přímé opatření ani nekontroluje plnění těchto opatření, pokud jej k tomu vyloženě nezmocní zastupitelstvo obce. V případě, že by zastupitelstvo obce kontrolou plnění opatření pověřilo finanční výbor, kontrola odstranění nedostatků by měla být dále schválena i v jednacím řádu finančního výboru. Toto ustanovení musí být stvrzeno podpisem člena výboru, který kontrolu provedl a dále předáno zastupitelstvu obce. V případě nedostatků zastupitelstvo obce nařídí učinit opatření k nápravě nedostatků radě, pokud v obci není zvolena rada, tak starostovi obce. Pokud se budou nedostatky zjištěné při kontrole týkat obecního úřadu, starosta uloží splnění opatření k nápravě tajemníkovi obecního úřadu, v případě, že je tato funkce zřízena.

3.2.4 Osadní výbor

Osada je soubor usedlostí, jež tvoří pod zvláštním jménem samostatnou topografickou jednotku státem uznanou.“ (Kolektiv autorů, 2001, str. 97)

Osadní výbor je jedním z dalších výborů, které zastupitelstva obcí vytvářejí. „*Smyslem tohoto výboru je snaha o zapojení občanů především z odlehlých částí obce do municipálního samosprávného rozhodovacího procesu* (KOLMAN, § 117 – 121 Zákon o obcích, 2017) Tento výbor je zřizován pro osídlené oblasti, které jsou odlehlé od centra obce a které byly v minulosti často samostatnými obcemi se svými samosprávnými orgány. Osadní výbor se zřizuje buď pro oddělenou část obce s obytnými budovami, avšak i pro jinak vydefinovanou část obce. Osadní výbor si můžeme také představit jako místní orgán občanské aktivity. Členství v rámci osadního výboru je spojeno s tím, že jeho členy jsou občané s trvalým pobytem v části obce, pro níž je výbor zřizován. Předsedou výboru bývá zvolen člen osadního výboru, z čehož vyplývá, že předsedou nemusí být jen člen

zastupitelstva. Předsedu osadního výboru volí zastupitelstvo obce, pro kterou se výbor zřizuje. (KOUDELKA, 2003 str. 96)

3.2.5 Výbor pro národnostní menšiny

Výbor pro národnostní menšiny musí zřídit obec povinně v tom případě, kdy podle posledního sčítání lidu žije minimálně 10% občanů, kteří se hlásí k jiné národnosti než české. Za členy výboru jsou voleni zástupci a dále i samotní zástupci konkrétních národnostních menšin. Zástupci národnostních menšin jsou členy výboru v tom případě, když jsou delegováni do tohoto výboru spolkem, který je utvářen podle zvláštních právních předpisů. Příslušníci národnostních menšin musí v každém případě tvořit minimálně jednu polovinu členů tohoto výboru. (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

Zajímavostí je fakt, že moravský a slezský národ nejsou považovány podle právních předpisů za národnostní menšiny, ale spíše za menší národy. Avšak v případě, že v obcích, kde by tyto menšiny tvořily většinu obyvatel, by menšinu mohli tvořit Češi a z tohoto důvodu by mohlo dojít k vytvoření výboru pro národnostní menšiny pro Čechy.

3.3 Komise

Komise je pro obec poradní a iniciativní orgán, který může zřizovat rada či zastupitelstvo. Komise předkládají své návrhy či stanoviska svým zakladatelům. Výkonný orgán představuje komise v případě, že jí byl zadán výkon přenesené působnosti. Usnází se většinovým hlasováním a ze své činnosti je odpovědna radě obce. Předsedou komise může být pouze osoba, v případě, že zákon nestanoví jinak, která prokázala odbornou způsobilost v oblasti svěřené přenesené působnosti. Komise se zodpovídá starostovi. (ČMEJREK, BUBENÍČEK, ČOPÍK, 2010, str. 49)

3.4 Srovnání výborů se Zákonem o obecním zřízení

Při porovnání právní úpravy výborů obce v českém a slovenském právním řádu, zjistíme, že v zákoně o obecním zřízení pocházejícím ze Slovenska nenalezneme úpravu výborů v takovém znění, jako v zákoně o obcích vydaném v České republice. Zastupitelstvo může zvolit, jako své kontrolní a iniciativní orgány komise, které jsou složeny z poslanců obecního zastupitelstva a dalších členů zvolených obecním zastupitelstvem. Rozdíl nalezneme v tom, že podle českého zákona o obcích, musí obec vždy zřídit finanční a kontrolní výbor. Tyto výbory mají zákonem přesně stanovené pravomoci a další jim může

svěřit zastupitelstvo, zatím co podle slovenské právní úpravy je zřízení komisí, jako kontrolních orgánů zcela na rozhodnutí zastupitelstva. Jako další rozdíl můžeme vidět, že výbory v České republice stejně jako na Slovensku komise volí zastupitelstvo obce, kdežto v České republice komise volí (zřizuje) rada a jsou jejími poradními a iniciativními orgány. V tomto aspektu je český zákon jednoznačně propracovanější.

Ve slovenském zákoně je uvedena a zastupitelstvem volena zcela specifická funkce, která je velmi podobná funkci českých výborů. Funkci zde nalezneme pod názvem „hlavný kontrolór“. Hlavný kontrolór je volen a odvoláván zastupitelstvem obce a je i jejím zaměstnancem. Volen je na období šesti let. Může vykonávat funkci i pro více obcí na základě smlouvy o provádění kontrol. Hlavného kontrolóra si volí zastupitelstvo obce samo, stejně jako další účastníky této smlouvy.

Výbory si může obec zřídit sama v městských částech s vlastním katastrálním územím. Výbory mají všechny své členy zvolené za danou městskou část. Volí si předsedu výboru ze svých řad. Výbory reprezentují obyvatele dané městské části. Analogii nalezneme u zřizování osadních výborů podle českého zákona o obcích. Rozdíl nalezneme v tom, že u osadního výboru v České republice je povinnost, aby občan, který je členem osadního výboru měl trvalý pobyt v dané oblasti, pro kterou byl osadní výbor zřízen, kdežto ve slovenské úpravě musí být přímo členem zastupitelstva dané obce.

3.5 Obecní zřízení v zahraničí

Tato část diplomové práce se budeme zabývat komparací právní úpravy obecního zřízení v České republice s obecním zřízením v některých zahraničních zemích. Zkráceně, práce představuje několik zahraničních zemí, u kterých je popsána institucionální struktura jejich obecního zřízení.

V rámci této komparace budou znázorněny mnohé společné znaky obecních zřízení, a to vše především z důvodu obdobného historického vývoje v evropském prostoru. Uvedené zahraniční systémy jsou obdobně jako Česká republika představiteli modelu smíšené veřejné správy.

3.5.1 Obecní zřízení na Slovensku

Vzhledem k tomu, že měla Česká republika se Slovenskem po řadu desetiletí společný stát, tak i právní úprava obecního zřízení prodělala obdobný vývoj.

Na Slovensku nalezneme tři druhy územních jednotek státní správy, a to: obce, okresy a administrativní kraje, které jsou shodné s územím krajů samosprávných. „*Na Slovensku se podle tradice uherské veřejné správy klade od roku 1990 důraz na specializované orgány státní správy, jichž je asi o třetinu více než na Moravě, Slezsku a Čechách.*“ (KOUDELKA, 1996, str. 106)

Největším rozdílem obecního zřízení na Slovensku je to, že v čele obce stojí vedle přímo voleného zastupitelstva obce i přímo volený starosta. Starosta je na Slovensku „*volen většinovým systémem s formulí relativní většiny, jde o anglosaský systém „first pass the post“, neboli „prvního v cíli*“.“ (BALÍK, 2009, str. 114) V porovnání je tedy na Slovensku právní úprava volby starosty obce zcela rozdílná od českého právního pojetí. Starosta na Slovensku může být i z jiné politické strany než vítězné politické uskupení, které tvoří většinu v zastupitelstvu obce. Výše uvedené je důvodem pro vznik předvolebních koalic s co největším politickým a volebním potenciálem.

Podobně jako u nás existuje na Slovensku aktivní a pasivní volební právo. Odlišnou úpravu představuje pasivní volební právo, jenž je na Slovensku stanoveno tak, že starostou obce může být zvolena pouze osoba starší 25 let. Odlišnost dále ukazuje i způsob jeho odvolání. Slovenský starosta může být odvolán voliči na základě referenda, jenž může být vyhlášeno zastupitelstvem obce za té situace, kdy starosta hrubě nebo opakovaně porušuje své povinnosti, porušuje všeobecně závazné právní předpisy či kdy neschopnost vykonávat funkci nebo jeho nepřítomnost přesáhne půl roku. Referendum je také vyhlášeno za situace, kdy je formou petice podpořena alespoň 30% -ní část oprávněných voličů. V pravomoci starosty na Slovensku je vykonávat vše, až na to, co si nevyhradí zastupitelstvo obce. Starosta je statutárním orgánem obce a vykonává obecní správu. (BALÍK, 2009)

V roce 2010 Slovensko přijalo novelu obecního zřízení. V rámci této novely již není starosta považován za správní orgán, ale i nadále zůstává statutárním orgánem. Starosta je dále oprávněn si sám zvolit svého zástupce, a to z řad členů zastupitelstva obce.

Stejně jako v České republice je volební období starosty a zastupitelstva obce jako orgánů obce na Slovensku čtyřleté. Zastupitelstvo obce je na Slovensku voleno systémem relativní většiny. Velikost zastupitelstva je stanovena v rozmezí 3 až 41 členů. V rámci samosprávy je zastupitelstvo na Slovensku oprávněno vydávat všeobecně závazná nařízení a to i bez

zákonného zmocnění. Naopak v oblasti přenesené působnosti je na Slovensku oprávněno vydávat všeobecně závazná nařízení jako sekundární právní předpisy a to na základě zákonného zmocnění. (KOUDELKA, 2007, str. 187)

Mezi pravomoci zastupitelstva ve slovenském obecním zřízení patří především:

- schvalování rozpočtu obce,
- rozhodování o nakládání s obecním majetkem,
- schvalování organizační struktury na obecním úřadě,
- zřizování obecních podniků, příspěvkových a rozpočtových organizací
- zastupitelstvo obce rozhoduje o platu starosty.

V čele obecního úřadu na Slovensku stojí přednosta, který je podřízen starostovi. Hospodaření obce je kontrolováno hlavním kontrolorem, který je volen zastupitelstvem obce. Kontrolor je obecním zaměstnancem a nesmí být členem zastupitelstva obce. (KOUDELKA, 2007) Odlišností od našeho zřízení je u slovenské právní úpravy obecního zřízení širší sféra důvodů pro vyhlášení místního referenda. Obecní zastupitelstvo jej vyhláší tehdy, když se jedná o sloučení obcí, jejich rozdělení či zrušení, dále o změnu názvu obce nebo o již výše zmiňované odvolání starosty. (BALÍK, 2009)

Slovenské zastupitelstvo se usnází nadpoloviční většinou všech přítomných zastupitelů. Pro přijetí nařízení obce je třeba získat souhlas tří pětin všech přítomných poslanců obecního zastupitelstva. Obecní zastupitelstvo si může zřídit komise, jako své poradní orgány. „Slovenská důvodová zpráva definuje „komise“ jako jednu z organizačních forem zapojení „popředných občanov-odborníkov“ do rozhodování zastupitelstva.“ (Epravo.cz, 2017)

Právní úprava na Slovensku je na rozdíl od právní úpravy v České republice na první pohled více variabilní, a to především s ohledem na oddělené pravomoci starosty a zastupitelstva. Avšak ne vždy dojde k té situaci, kdy starosta a politická většina zastupitelstva obce jsou ze stejné politické strany či uskupení, což ve věcném fungování obce přináší vcelku problémy, jelikož při výkonu většiny pravomocí jsou na sobě tyto obecní orgány závislí.

3.5.2 Obecní zřízení ve Spolkové republice Německo

Místní samospráva ve Spolkové republice Německo je zaručena v článku 28 Ústavy a v příslušných ustanoveních jednotlivých zemských ústav.

Německo je federalizovaný spolkový stát, který svěřuje působnost v oblasti zakotvení územní samosprávy téměř všem státům federace. Z tohoto důvodu jsou znatelné velké rozdílnosti obecního zřízení v jednotlivých spolkových zemích. (KOUDELKA, 2007, str. 144) Samospráva je společně s územní správou ve Spolkové republice Německo organizována do tří základních úrovní, a to:

- úroveň spolková,
- úroveň zemská,
- úroveň obecní.

Dále jsou spolkové země členěny do třístupňového systému volené správy. Mezistupněm mezi nejnižší a nejvyšší úrovní správy jsou okresy (Landkreis). (DNEBOSKÝ, 2008)

Obce oplývají širokou škálou pravomocí, jenž jim umožňuje vykonávat velké množství delegovaných správních činností.

Německo můžeme považovat za příklad tzv. smíšeného modelu veřejné správy. V tomto modelu obce jako nejnižší územně administrativní jednotky vykonávají jak samosprávu v samostatné působnosti, tak i státní správu v přenesené působnosti. V Německu je obecní uspořádání řazeno do čtyř kategorií, a to:

- do jihoněmeckého radního uspořádání,
- starostovského uspořádání (již se nevyskytuje),
- severoněmeckého radního uspořádání (již se nevyskytuje),
- magistrátního obecního zřízení. (PITROVÁ, 2017)

Silný mandát starosty je charakteristický především pro jihoněmecké radní uspořádání. Starosta je volen přímou volbou na období 6 až 8 let. Starosta je nejvyšším představitelem obce, předsedá obecní radě a současně je hlavním vedoucím obecního správního aparátu. Rada obce je obdobně jako starosta také volena v přímých volbách. Obecní rada je protiváhou ke starostovi a může být volena i na kratší období než starosta. Jihoněmecké

radní uspořádání je především charakteristické pro Sasko, Bádensko-Virtembersko a Bavorsko. V některých spolkových zemích Německa dochází k modifikacím v rámci tohoto systému uspořádání. Například v Sasku-Anhaltsku navíc zřizují výbory s hlasem poradním a rozhodujícím, které jsou obsazovány radou obce v čele se starostou. Dalším příkladem je Durynsko, kde radě nepředsedá přímo volený starosta, ale předsedající, který je volen z řad členů rady.

Starostovské uspořádání bylo charakteristické tím, že starosta měl rozsáhlé pravomoci a předsedal obecní radě.

Severoněmecké radní uspořádání bylo takovou formou obecního uspořádání, kde nejsilnějším orgánem byla obecní rada. Rada si následně volila svého obecního ředitele pro výkon správy a svého předsedu pro reprezentaci obce navenek. V Severoněmeckém radním uspořádání docházelo k tomu, že rada plnila úkoly iniciace a byla nadána rozhodovací politickou pravomocí, naopak správa plnila nepolitické úkoly. (SCHUBERT, KLEIN, 2001, str. 246-249)

Magistrátní obecní zřízení je charakteristické tím, že v čele obce je kolegiální orgán, který je ve městech nazýván magistrát a v obcích obecní představenstvo. Tento orgán se skládá ze starosty a z dalších přivolaných osob. Magistrát či představenstvo je současně správním orgánem obce. Dělbá moci je rozdělena na usnášecí a výkonnou. Starosta je v tomto obecním zřízení vedoucím obecní správy a reprezentuje obec navenek. Naopak rada obce si volí ze svých členů předsedu, jehož úkolem je řídit její schůze. Tuto formu nalezneme např. ve Šlesvickém-Holštýnsku a Hesensku, kde členové rady jsou zároveň členové magistrátu. (BOGUMIL, 2001, str. 211-216)

V devadesátých letech 20. Století proběhla přeměna německého obecního zřízení. Největší změnou bylo postupné zavádění přímé volby starostů v jednotlivých spolkových zemích. Dnes je tak již starosta ve všech zemských uspořádáních volen přímo až na výjimky. Nové uspořádání přineslo to, že hlavní představitel obce je současně také i hlavním představitelem správy. Starosta má větší pravomoci, lépe prosazuje své názory, je více nezávislý. Můžeme tedy říci, že nyní je v převaze jihoněmecký radní model. Jako další znak německého obecního zřízení můžeme uvést fakt, že v mnoha německých zemích je starosta volen na delší období než rada obce, což vede k posilování pozice starosty. Odlišností mezi jednotlivými německými zeměmi je to, že v některých zemích lze starostu

odvolat. Dále pak, že starosta nepředsedá schůzím rady. Jako příklad uvedeme Bádensko-Virtembersko, kde starosta:

- předsedá radě a jejím výborům,
- má při hlasováních hlasovací právo,
- stojí v čele monokraticky strukturovaného správního aparátu obce,
- je statutárním zástupcem obce,
- reprezentuje obec navenek.

Dalším charakteristickým znakem pro německé obecní zřízení je to, že starostové jsou až na výjimky po dobu výkonu svého mandátu uvolněni. Starostové ani v některých zemích nemusí splňovat podmínku trvalého bydliště v obci, kde kandidují. Starosta se volí na základě většinového volebního systému s formulí absolutní většiny. V případě, že nedojde ke zvolení starosty obce v prvním kole, koná se kolo druhé, kterého se účastní dva nejúspěšnější kandidáti z kola prvního. Přímá volba starosty by měla především vést k většímu zájmu občanů o politiku, avšak tato očekávání zůstalo do dnešní doby nenaplněno. (BALÍK, 2009, str. 138)

Pro dnešní Bavorsko je charakteristické, že v čele obce stojí obecní rada, okresy mají v čele sněm a kraje mají krajskou radou. Bavorská obecní rada je volena na šest let a každé tři roky se obměňuje třetina rady. Starosta je zde volen na šest let přímou volbou a v jeho kompetencích jsou hlavní výkonné pravomoci. Jako další příklad si uvedeme Sasko, jenž se rozděluje na obce, kraje a vládní okresy. V čele má Sasko obecní zastupitelstvo. Výjimku zde ale představují malé obce, kde mají možnost jednat namísto zastupitelstva obecní shromáždění. V Sasku existují osadní zřízení pro jednotlivé části obce a vytvářejí se zde správní společenství, kdy obce s menším počtem trvale hlášených obyvatel pověřují na základě veřejnoprávní smlouvy jiné obce výkonem správní agendy. (KOUDELKA, 2007)

Základním orgánem obecního uspořádání v Německu je kolektivní orgán nazývaný obecní rada. Obecní rada je volena přímo a mezi její hlavní úkoly patří:

- schvalování vyhlášek,
- zřizování a rušení městských organizací,
- zřizování výborů,

- volba členů magistrátu, zástupce starosty či tzv. přidělence.

Pozice rady jako orgánu obce je v různých spolkových zemích rozdílná, a to od silné pozice, kdy je řízena namísto starosty zvláštním předsedou, k pozici slabší, kdy ji starosta předsedá sám a disponuje hlasovacím právem. Počet členů obecní rady v Německu je obdobný jako u zastupitelstev v České republice, kterým se i výkonem své činnosti nejvíce podobá. Volební období členů rady je v Německu standardně pět let, pouze v případě Bavorska je to šest let a v Brémách čtyři roky.

4 Vlastní práce

Tato část diplomové práce pojednává praktickým fungováním povinně zřizovaných výborů ve vybraných obcích na území České republiky. Jsou zde vystiženy hlavní úkoly kontrolních a finančních výborů. Vybrané obce se nachází na území Královéhradeckého a Středočeského kraje. Obce jsou záměrně vybrány podle velikosti, aby mohla být následně použita analýza k porovnání fungování kontrolních a finančních výborů nejen mezi obcemi s různou velikostí, ale i obcemi o přibližně stejné velikosti.

4.1 Struktura dotazníku

První formální náležitostí dotazování je správné definování a formulování kladených otázek. Respondenti jsou seznámeni s tématem a cílem výzkumu.

Druhou částí je pokládání konkrétních otázek, ke kterým je možnost pouze otevřených odpovědí, otázky s možností definované odpovědi jsou z tohoto dotazování vyloučeny. Otázky jsou v dotazníku tematicky seřazeny, avšak respondent nemusí odpovídat v přesném pořadí a má možnost v průběhu dotazování se kterékoli otázce vrátit a doplnit ji.

Na konci dotazování je volný prostor pro doplnění otázek, které souvisí s tématem a nezahrnuje je dotazník.

V závěru dotazování je poděkováno všem respondentům a je jim nabídnuta možnost poskytnutí výstupu z toho dotazování.

4.2 Sběr dat

Ke sběru dat pro tuto diplomovou práci bude probíhat dotazování s polostrukturovanými otázkami se členy povinně zřizovaných výborů. Bude osloveno celkem devět obcí, které budou vybrány na základě jejich velikosti, co do počtu lidí s trvalým pobytem na území obce. V práci se zaměříme na malé obce s počtem obyvatel do 300, avšak pro porovnání oslovíme členy výborů sestavovaných ve městech. Sběr dat bude zejména probíhat na základě osobních rozhovorů s členy či pomocí emailové komunikace, a to vždy s jedním členem kontrolního a jedním členem finančního výboru konkrétní obce. Dotazování budou na základě sestaveného dotazníku (viz. Příloha č. I) o deseti polostrukturovaných otázkách.

5 Výsledky šetření

Dotazování se celkem zúčastnilo 16 respondentů vybraných obcí. Vždy se jednalo o náhodně zvoleného či doporučeného člena finančního a kontrolního výboru dané obce. Dotazování probíhalo, jak formou dotazníku o deseti polostrukturovaných otázkách, který byl členům komisí zaslán prostřednictvím e-mailu, tak formou osobních rozhovorů. Průměrná doba dotazování činila přibližně 30 minut.

5.1 Praktická činnost výborů v obci Vršce

Obec Vršce se rozkládá na území Královéhradeckého kraje. První dochovaná písemná zmínka o obci je z roku 1325. Na území obce se nacházejí dvě významné firmy, a to Mave a.s. a Wega Recycling s.r.o.. Obec nemá zřízené žádné příspěvkové organizace. K občanské vybavenosti zde patří obchod se smíšeným zbožím, pošta a pohostinství. Obec Vršce žije bohatým kulturním životem, každoročně se zde pořádají Májové slavnosti, plesy a mnoho dalších kulturních akcí.

Obec Vršce přímo sousedí s historickým opevněním s dob počátku letopočtu, a to Česovskými valy. Na území obce se také nachází jedna z nejstarších roubených zvoníc v Českém ráji z roku 1515. Dominantou obce je filiální kostel sv. Vavřince, jáhna a mučedníka.

Obec Vršce je součástí mikroregionu Mariánská zahrada. V roce 2016 využila dotace z Královéhradeckého kraje na rekonstrukci kulturního zařízení.

5.1.1 Obecná charakteristika obce

Oficiální název	Vršce
Web	www.vrsce.cz
Status	Obec
Počet obyvatel (k 31.12.2016)	224
Rozloha obce	6,41 km ²
Počet částí obce	1
Počet katastrálních území	1
Starosta	Jaroslav Hnízdo
Počet členů zastupitelstva	9

5.1.2 Zkoumání činností finančního výboru zastupitelstva obce Vršce

Předseda: Ing. Bedřich Kořínek

Členové: Helena Prokopová, Mgr. Pavel Doskočil, ak. soch

Zástupkyní za finanční výbor obce Vršce se stala Helena Prokopová, která je i členkou zastupitelstva obce. V obci Vršce se skládá finanční výbor z minimálního možného počtu členů, a to ze členů třech. Schází se nepravidelně, podle potřeby, většinou před zásadnějším zasedáním zastupitelstva obce, avšak minimálně dvakrát ročně na kontrolu hospodaření obce s finančními prostředky. Při kontrolách se nejčastěji zaměřují na:

- pokladní hotovost a pokladní deník, zda zápisy v deníku souhlasí s aktuálním pokladním zůstatkem,
- hospodárné nakládání s pokladní hotovostí, za jaké položky byla pokladní hotovost vydána,
- vedení účetnictví,

- správnost o úplnost rozpočtových opatření,
- pokladní hotovost soudem přiděleného opatrovance a vedení jeho účetnictví.

Celé zasedání vždy řídí předseda finančního výboru, Ing. Bedřich Kořínek, který posléze vypracovává zápis z činností, které podléhaly kontrole a ze zjištěných nedostatků, který předává na nejbližším zasedání zastupitelstva obce. Podle názoru Prokopové je činnost finančního výboru v obci neorganizovaná a chaotická. Výbor se zaměřuje na zbytečné detaily, ze kterých posléze udělá velikou kauzu. „Předseda svými kontrolami obci spíše škodí,“ dodává Prokopová. Ve finančním výboru figuruje prvním rokem, v předešlých letech figurovala v kulturní komisi, a s fungováním není spokojená, velmi by uvítala, kdyby byl stanoven nějaký vzorec, podle kterého by obce postupovaly a následně prezentovaly svá případná zjištění. Bylo by to více efektivní, než je tomu doposud. Členové výboru by se drželi určitých pravidel a nezacházeli by do zbytečných detailů. (Rozhovor č.1)

5.1.3 Zkoumání činností kontrolního výboru zastupitelstva obce Vršce

Předseda: Petr Sládek

Členové: Ing. Hana Palečková, Bohuslav Šturma

Zástupcem kontrolního výboru zastupitelstva obce Vršce se stala Ing. Hana Palečková, která vykonává funkci běžného člena. Hana Palečková není členem zastupitelstva, figuruje pouze v kontrolním výboru. Zbývá dva členové jsou i členy zastupitelstva obce. Kontrolní výbor obce Vršce se skládá pouze ze třech členů, což je minimální počet, který stanovuje zákon. Pro Hanu Palečkovou je členství v kontrolním výboru jejím prvním, z tohoto důvodu nemůže porovnat jeho fungování v různých funkčních obdobích. Výbor nemá pevně stanovené termíny, ve kterých se provádějí kontroly, proto probíhají náhodně a obecní úřad se na ně nemůže předem nijak připravit. Hlavními kontrolovanými činnostmi jsou např.:

- kontrola dodržování právních předpisů obecním úřadem na úseku samostatné působnosti,
- nájemní smlouvy obce a dodržování pravidel pro výpočet výše nájemného,
- plnění usnesení zastupitelstva obce Vršce,

- stav a aktuálnost zveřejňovaných informací na úřední desce.

Předseda kontrolního výboru, Petr Sládek, poté zpracovává zápis, který předkládá zastupitelstvu obce na jeho nejbližším zasedání. Zjištěné nedostatky, ve větší míře již výbor na dalších kontrolách neshledává. „Kontrolní výbor v obci Vršce by se měl scházet častěji, než tomu je dosud, byla by zde lepší příležitost pro hlubší kontrolu,“ dodává Palečková. Čas strávený kontrolou je nedostatečný na odhalení nedostatků.

Možnost provádění kontrol pomocí celorepublikové šablony by Hana Palečková neuvítala. Domnívá se, že tento návrh není vhodným řešením, jelikož každá obec má svá vlastní specifika a problémy, na které je důležité dát zvláštní důraz. Striktně daný postup by neumožnil se zaměřovat na problémy, které obce skutečně potřebují řešit. Je třeba, aby zasedání výboru bylo individuální a kontroly probíhaly na základě Zákona o obcích a byly pokryty ty oblasti, kterými byl výbor pověřen zastupitelstvem obce.

Jako myšlenku na zlepšení fungování kontrolního výboru Hana Palečková uvedla, že by se na začátku funkčního období měl stanovit podrobný plán práce výboru, s konkrétními výčtem plánovaných kontrol včetně termínů zasedání na celé funkční období. Zákon sice tuto povinnost neukládá a záleží na konkrétních výborech, v jakých intervalech se budou scházet, zda si stanoví předem termíny kontrol, nebo zda se budou scházet pouze podle potřeby, jako tomu je v obci Vršce. Určitý řád by pro fungování výborů bylo třeba nastolit. Konkrétní řád by si měla každá obec stanovit a schválit sama, podle svých potřeb. Výbory jsou mimo jiné nástroji vnitřního kontrolního systému každé obce, a jako takové by měly vyvíjet svou činnost tak, aby byla jejich úloha využita v plném rozsahu a nedocházelo tak při vnějších kontrolách, jako je například povinný audit, k zjišťování nedostatků. (Rozhovor č.2)

5.2 Praktická činnost výborů v obci Kozojedy

První dochovaná písemná zmínka pochází z roku 1369, kdy na místě nynější obce stála dřevěná tvrz, která byla v roce 1423 vypálena husity. Obec se nachází v Královéhradeckém kraji přibližně čtrnáct kilometrů jižním směrem od okresního města Jičín. V Kozojedech nalezneme jeden z nejstarších venkovských dřevěných kostelů v Čechách, a to kostel Sv. Václava, který se nachází v jižní části obce. Obec disponuje malotřídní školou a obchodem.

5.2.1 Obecná charakteristika obce

Oficiální název	Kozojedy
Web	www.kozojedy.com
Status	Obec
Počet obyvatel (1.1.2016)	200
Rozloha obce	3,67 km ²
Počet částí obce	1
Počet katastrálních území	1
Starosta	Václav Štefl
Počet členů zastupitelstva	7

5.2.2 Zkoumání činností finančního výboru zastupitelstva obce Kozojedy

Předseda: Sylvie Bystroňová

Členové: Jan Kriegler, Ing. Václav Teslík

Zástupcem za finanční výbor obce Kozojedy se stal Jan Kriegler. V obci je sestaven tříčlenný finanční výbor, ve kterém Jan Kriegler působí prvním rokem. „Schůze výboru probíhají minimálně dvakrát ročně, v případě potřeby se náš výbor schází nad rámec těchto dvou kontrol,“ říká Jan Kriegler. Všichni členové výboru jsou i členy zastupitelstva obce z důvodu lepší domluvy a plánování případných zasedání. „Při kontrolách nejčastěji spolupracujeme s účetní obce, zastupitelstvem, a to zejména se starostou a místostarostou,“ dodal Kriegler. Při kontrolách se nejčastěji zaměřují na:

- finanční prostředky na bankovních účtech obce,
- finanční hotovost v pokladně,
- kontrolu správnosti a úplnosti vydaných rozpočtových opatření,

- kontrolu účetnictví.

Zjištěné nedostatky jsou uvedeny do zápisu a předány na nejbližším zasedání zastupitelstva obce i s návrhy jejich řešení. Při další kontrole se většinou stejné nedostatky nezjišťují.

„Finanční výbor v naší obci nepracuje na takové úrovni, jak by asi měl. Uvítal bych častější zasedání výboru, a to alespoň každé dva měsíce,“ říká Jan Kriegler.

Šablonu, která by byla vydána Ministerstvem vnitra a nebyla by pouze metodickým doporučením, ale nařízením by finanční výbor v obci Kozojedy určitě uvítal. „Předešlo by se tím různým nedorozuměním, které zde nyní vznikají,“ podotkl Jan Kriegler. (Rozhovor č. 3)

5.2.3 Zkoumání činností kontrolního výboru zastupitelstva obce Kozojedy

Předseda: Josef Myška

Členové: Josef Poláček, Ing. Václav Teslík

Zástupcem kontrolního výboru obce Kozojedy se stal Ing. Václav Teslík, který je ve funkci člena již druhé období. Obec Kozojedy si zvolila tříčlenný výbor, kde všichni členové výboru jsou zároveň i členové zastupitelstva. „Zastupitelstvo se schází dvakrát ročně. Nemáme předem stanovené termíny, avšak se snažíme sejít se vždy ke konci pololetí,“ říká Václav Teslík. Při kontrolách výbor pracuje samostatně, bez zásahů jiných orgánů obce. Nejčastěji podléhají kontrole následující činnosti:

- kontrola plnění usnesení zastupitelstva obce,
- nájemní smlouvy vydané obcí,
- evidence nakupovaného majetku – zařazení do evidence obce.

„Kontrolní výbor v naší obci většinou neshledává žádné nedostatky,“ říká Václav Teslík. Činnost kontrolního výboru přijde Václavu Teslíkovi vcelku zbytečná, kontrolu plnění usnesení a další činnosti by mohlo zajistit zastupitelstvo obce a tím by se dalo ušetřit. „Vždyť členové výborů a komisí dostávají o něco vyšší peníze než členové zastupitelstva obce,“ dodává Václav Teslík. Určité zlepšení by viděl, kdyby se výbor mohl řídit podle nějakého schématu či šablony, do které by se zapisovaly jen zjištěné nedostatky. Z čehož vyplývá, že obec Kozojedy by uvítala, kdyby výbory používaly celorepublikovou šablonu. (Rozhovor č. 4)

5.3 Praktická činnost výborů v obci Slavhostice

První dochovaná písemná zmínka o obci Slavhostice je z roku 1371. Obec se nachází na západním okraji Královéhradeckého kraje v nadmořské výšce 258 m. n. m.. Těsně sousedící s obcí Slavhostice je staroslovanské hradiště nazývané Češovské valy a Žlunické polesí, které bylo dne 26. Zář 1990 vyhlášeno přírodní památkou.

Vzhledem k národnostnímu složení, obec nemusí zřizovat Výbor pro národnostní menšiny. Obec Slavhostice je součástí svazku obcí Mariánská zahrada.

5.3.1 Obecná charakteristika obce

Oficiální název	Slavhostice
Web	www.slavhostice.cz
Status	Obec
Počet obyvatel (k 1.1.2016)	127
Rozloha obce	5,84 km ²
Počet částí obce	1
Počet katastrálních území	1
Starosta	Ing. Jaroslav Řeháček
Počet členů zastupitelstva	7

5.3.2 Zkoumání činností finančního výboru zastupitelstva obce Slavhostice

Předseda: Renata Hankeová

Členové: Andrea Johnson, Aleš Klíma

Zástupkyní finančního výboru za obec Slavhostice se stala jeho předsedkyně Renata Hankeová, která působí ve výboru druhým volebním obdobím. „Náš výbor se skládá ze třech členů, z čehož Andrea Johnson není členkou zastupitelstva obce,“ říká Hankeová.

Finanční výbor nemá v obci Slavhostice pevně stanovené termíny svých zasedání, schází se přibližně dvakrát ročně, a to poprvé před kontrolou auditora a podruhé v posledním čtvrtletí roku. V případě potřeby výbor spolupracuje se zastupitelstvem obce. Kontrole nejčastěji podléhají následující činnosti:

- pokladní hotovost a úplnost vedení pokladního deníku,
- stav bankovního účtu obce,
- kontrola rozpočtových opatření,
- úplnost účetních dokladů.

„Většinou náš výbor nezjišťuje žádné nedostatky. Pokud však nějaké zjistíme, a není to zvlášť závažný problém, naše vedení jej neprodleně odstraní,“ dodává Hankeová.

Renata Hankeová se domnívá, že fungování výborů by celorepubliková šablona jen prospěla. „Spousta výborů, obzvláště na malých obcích vůbec netuší, co si s tímto výborem počít, jaké jsou jeho pravomoci, co je jeho hlavním úkolem, na které věci se má zaměřit. Bylo by dobré, kdyby Ministerstvo vnitra vydalo nějaký zákon, který by výbory nasměroval na činnosti, které by byly efektivní pro fungování obce,“ dodává Renata Hankeová. (Rozhovor č. 5)

5.3.3 Zkoumání činností kontrolního výboru zastupitelstva obce Slavhostice

Předseda: Martin Maštálka

Členové: Květoslav Dovole, Aleš Klíma

Zástupcem za kontrolní výbor obce Slavhostice se stal Květoslav Dovole, který působí v tomto výboru prvním volebním obdobím. V předchozích obdobích figuroval jako člen zastupitelstva obce. „Náš tříčlenný výbor se skládá pouze ze členů zastupitelstva obce,“ říká Květoslav Dovole.

Termíny zasedání kontrolního výboru nemá obec pevně stanovené, avšak schází se minimálně dvakrát ročně, když je potřeba tak i více. „Činnost výboru je čistě samostatnou činností, při které nespolupracujeme s jinými výbory ani zastupitelstvem obce, prostě přijdeme a kontrolujeme,“ říká Květoslav Dovole.

Věci, na které se tento kontrolní výbor nejčastěji zaměřuje, jsou následující:

- plnění usnesení zastupitelstva obce,

- kontrola rozpočtových opatření,
- kontrola hospodaření obce s finančními prostředky,
- smlouvy, a to nájemní a darovací.

„Nedostatky, které jsou zjištěny se v naší obce bohužel, nacházejí i při dalších kontrolách. Myslím si, že na malých obcích není dostatek času a prostoru, aby se dalo věnovat věcem opakovaně a zabývat se jednou činností delší dobu. Všichni členové jsou neuvolnění, mají svá zaměstnání a tuto činnost vykonávají nad rámec svých povinností,“ říká Dvořák. Celorepublikovou šablonu uvítal, obzvláště když by ušetřila čas při kontrolách. Zastupitelé by věděli, na co se mají zaměřit a co mají přesně kontrolovat. (Rozhovor č. 6)

5.4 Praktická činnost výborů v obci Střevač

První zmínka o malé obci v Královéhradeckém kraji pochází z roku 1339. Střevač se nachází v okrese Jičín. Obec je spjata s rytířským rodem Straníků, kteří v obci sídlili po několik století. Okolí obce je obklopeno úrodnými lány polí, které obhospodařují zdejší zemědělci. Dnes se obec skládá ze čtyř částí, a to: Batín, Nadslav, Štídla a Střevač. Oblasti mezi Střevačí a Nadslaví se od nepaměti říká „Na Skařišově“. Obec Střevač žije bohatým kulturním životem.

Obec je členem mikroregionu Mariánská zahrada.

5.4.1 Obecná charakteristika obce

Oficiální název	Střevač
Web	www.stravac.cz
Status	obec
Počet obyvatel (k 1.1.2016)	283
Rozloha obce	11,24 km ²
Počet částí obce	4
Počet katastrálních území	2
Starosta	Jaroslava Rychnová
Počet členů zastupitelstva	9

5.4.2 Zkoumání činností finančního výboru zastupitelstva obce Střevač

Předseda: Tomáš Kubáček

Členové: Miloš Havelka, Roman Krupka

Zástupcem obce Střevač se stal Roman Krupka, který je ve tříčlenném týmu finančního výboru prvním rokem. Výbor byl zvolen z řad zastupitelů obce. Pevně stanovené termíny výbor nemá, schází však minimálně čtyřikrát ročně, dále jen v případě potřeby. Finanční výbor obce Střevač se na svých kontrolách nejčastěji zaměřuje na:

- pokladní knihu, správnost a úplnost zápisů do ní a dále pak zůstatku v knize odpovídající stavu zůstatku v pokladně,
- zůstatky na bankovních účtech obce,
- kontrola přidělených dotací, jejich zúčtování,
- rozpočtová opatření,
- závěrečný účet obce,

- příprava a kontrola pro přezkoumání hospodaření obce za předchozí rok.

Finanční výbor úzce spolupracuje se zastupitelstvem a účetní obce, kteří jim předkládají materiály ke kontrole. Při kontrole zjišťují jen nepatrné nedostatky, které bývají do dalšího zasedání odstraněny v plném rozsahu.

Roman Krupka se domnívá, že fungování finančního výboru v obci Střevač je na velmi dobré úrovni, k čemuž přispívá i úzká spolupráce se zastupitelstvem obce.

Celorepublikovou šablonu pro fungování výborů si zatím neumí představit. Nedá se pevně určit, co mají obce kontrolovat, pokaždé se výbory zaměřují na jinou oblast. Potřeby měst a obcí jsou rozličné. (Rozhovor č.13)

5.4.3 Zkoumání činností kontrolního výboru zastupitelstva obce Střevač

Předseda: Libor Liska

Členové: Josef Hlaváček ml., Jiří Slavík

Informace ohledně fungování kontrolního výboru v obci Střevač poskytl Jiří Slavík, který působí v tomto tříčlenném výboru prvním rokem. Všichni členové výboru jsou zároveň i členy zastupitelstva obce. Kontrolní výbor nemá předem stanovené termíny kontrol, avšak schází se pravidelně každé čtvrtletí. Při kontrolách se zejména zaměřují na následující činnosti:

- plnění usnesení zastupitelstva obce,
- zda jsou úkoly vyplývající ze zasedání zastupitelstva obce plněny v řádném termínu a plném rozsahu,
- kontrola zápisů ze zasedání zastupitelstva obce (řádné zveřejnění pozvánky a usnesení číslování zápisů a příloh),
- rozpočtová opatření, a to jejich číslování a správnost,
- přijaté a vydané dary z krajského úřadu,
- účtování členských příspěvků,
- evidence majetku, a to přírůstky a odpisy.

Kontrolní výbor v obci Střevač ve většině případů neshledává nedostatky. V případě, že nedostatky shledá, je odstraněn do další kontroly. Včasné odstranění nedostatků je způsobeno těsnou spoluprací se zastupitelstvem obce.

S přihlédnutím k faktu, že kontrolní výbor v obci funguje bezproblémově, by Jiří Slavík neuvítal celorepublikovou šablonu. Domnívá se, že šablona by narušila fungování výboru v obci Střevač. (Rozhovor č.14)

5.5 Praktická činnost výborů v obci Březno

První dochovaná písemná zmínka o obci Březno pochází z roku 1255. Obec se nachází východním směrem přibližně osm kilometrů od Mladé Boleslavi. Obec je zřizovatelem Základní a mateřské školy. Od roku 2008 byl obci obnoven status městyse.

5.5.1 Obecná charakteristika obce

Oficiální název	Březno u Mladé Boleslavi
Web	www.brezno.cz
Status	Městys
Počet obyvatel (k 1.1.2016)	989
Rozloha obce	11,09 km ²
Počet částí obce	2
Počet katastrálních území	2
Starosta	Barbora Adamcová
Počet členů zastupitelstva	15

5.5.2 Zkoumání činností finančního výboru zastupitelstva obce Březno

Předseda: Ing. Věra Konejlová

Členové: Pavel Stránský, Zdeněk Jonáš, Marie Pavelková, Radka Veselá

Zástupkyní za finanční výbor městyse Březno se stala Radka Veselá, která ve finančním výboru působí již druhé volební období. Výbor se skládá celkem z pěti členů, z čehož tři jsou i členy zastupitelstva městyse a dva jsou zvoleni z řad občanů.

Výbor nemá pevně stanovené termíny, avšak kontroly probíhají zpravidla dvakrát ročně, vždy ke konci pololetí. „Výbor většinou pracuje v přítomnosti starostky či místostarosty a přítomnosti účetních,“ říká Radka Veselá. Nejčastěji kontrolovanými činnostmi městyse Březno jsou:

- plnění rozpočtu,
- rozpočtová opatření,
- projednávání návrhu rozpočtu městyse Březno,
- kontrola financování a hospodaření Základní a mateřské školy.

„Při kontrolách většinou neshledáváme závažnější nedostatky. Většina nedostatků není zásadního charakteru a jsou odstraněny bezprostředně po předání protokolu z kontroly,“ říká Radka Veselá.

Celorepublikovou šablonu by uvítala v tom případě, kdyby byla rozdělena na více částí, pro různě veliké obce. „Určitě by bylo dobré, kdyby se dala automaticky vygenerovat osnova, podle které by kontrola probíhala. Například na stránkách Ministerstva vnitra by mohl být dotazník, který by po vyplnění vygeneroval osnovu kontroly podle potřeb, které by byly do dotazníku uvedeny,“ říká Radka Veselá. (Rozhovor č.7)

5.5.3 Zkoumání činností kontrolního výboru zastupitelstva obce Březno

Předseda: Ing. Michal Sulej

Členové: Dipl. um. Dis. Zdeňka Nečesaná, Soňa Duřtová, JUDr. Jaroslav Smitka,

Martin Zima

Zástupcem za městys Březno se stal předseda kontrolního výboru Michal Sulej, který působí na této pozici druhým funkčním obdobím. S porovnáním s předchozím volebním

obdobím neshledává žádné změny. Výbor funguje stále na stejném principu. Výbor v obci nemá pevně stanovené termíny, ve kterých by se scházel. Jejich zasedání probíhají zpravidla dvakrát ročně, ke konci každého pololetí.

Ve městysi je zřízen pětičlenný kontrolní výbor, kde jsou tři členové zároveň členy zastupitelstva městyse a dva členové jsou zvoleni z řad občanů.

Při svých kontrolách se výbor městyse nejčastěji zaměřuje na:

- zápisy ze zasedání zastupitelstva, kde kontrolují správné číslování a podpisy,
- plnění usnesení,
- kontrolu plnění úkolů, které stanovilo vedení obce.

Kontrolní výbor pracuje samostatně, nespolupracuje žádnými dalšími orgány obce. Zjištěné nedostatky při kontrolách jsou bezprostředně odstraněny.

Michal Sulej shledává fungování výboru jako bezproblémové. Kontrolním výbor je zde sestaven ze zodpovědných a pečlivých osob, tudíž není třeba žádné změny. Na úrovni celorepublikové by však bylo velmi vhodné využívání metodického vedení, které by spouště obcím naznačila směr, kterým při kontrolách mají postupovat.

(Rozhovor č. 15)

5.6 Praktická činnost výborů v obci Sudoměř

První dochovaná písemná zmínka o obci Sudoměř pochází z roku 1348. Tato malebná víska se nachází ve Středočeském kraji přibližně patnáct kilometrů západním směrem od Mladé Boleslavi. V obci se nachází kostel Narození Panny Marie, Vodní nádrž a nedaleko od obce jihovýchodním směrem starobylé hradiště zvané Hrádek u Sudoměře.

5.6.1 Obecná charakteristika obce

Oficiální název	Sudoměř
Web	www.sudomer-obec.estranky.cz
Status	obec
Počet obyvatel (k 1.1.2016)	90
Rozloha obce	7,07 km ²
Počet částí obce	1
Počet katastrálních území	1
Starosta	Jan Kroupa
Počet členů zastupitelstva	7

5.6.2 Zkoumání činností finančního výboru zastupitelstva obce Sudoměř

Předseda: Miroslav Havelka

Členové: Marie Braslavcová, Petra Kroupová

Zástupkyní za finanční výbor v obci Sudoměř se stala Petra Kroupová, která působí ve výboru prvním rokem. Finanční výbor se skládá z minimálního zákonem povinného počtu členů, a to ze členů tří, z čehož pouze předseda finančního výboru je zároveň členem zastupitelstva obce, zbylé dvě členky jsou zvoleny z řad obyvatel.

Finanční výbor nemá pevně stanovené termíny svých kontrol, avšak schází se dvakrát ročně. „V případě potřeby byl výbor chopen se sejt i nad rámec těchto dvou zasedání,“ říká Petra Kroupová. Výbor pracuje za přítomnosti starosty obce, který předkládá požadované dokumenty ke kontrole.

Kontrole nejčastěji podléhají následující činnosti:

- plnění rozpočtu obce,
- sestavování rozpočtu obce na následující období,

- rozpočtová opatření.
- kontrola zůstatků na bankovním účtu obce
- pokladní hotovost v návaznosti na pokladní deník.

„Většina kontrol probíhá bez závažnějších nedostatků, ty drobnější jsou odstraněny bezprostředně po předání zápisu na nejbližším zasedání zastupitelstva obce,“ říká Petra Kroupová.

Celorepublikovou šablonu by obec Sudoměř uvítala. Z této šablony by bylo zřejmé, na jaké činnosti se mají zejména zaměřit. Podle názoru Kroupové by bylo lepší věnovat více energie do účetnictví obce, které vede externí pracovník, než do různých kontrol. „Chodí spousta kontrol z kraje. Každý rok hospodaření obce přezkoumává auditor, tak si myslím, že kontroly z výborů nejsou opodstatněné,“ říká Petra Kroupová. (Rozhovor č. 8)

5.6.3 Zkoumání činností kontrolního výboru zastupitelstva obce Sudoměř

Předseda: Alena Štrosová

Členové: Ing. Ivan Buriánek, Ing. Markéta Svárovská

Zástupkyní za kontrolní výbor v obci Sudoměř se stala Alena Štrosová, která v tomto výboru figuruje již druhé volební období. Kontrolní výbor se skládá celkem ze tří členů, z čehož dva jsou zároveň členy zastupitelstva a jeden člen byl zvolen z řad občanů. Výbor se schází podle potřeby, minimálně však dvakrát ročně. Při kontrolách výbor působí samostatně a nejčastěji se zaměřuje na následující činnosti obce, a to na:

- kontrolu hospodaření obce,
- kontrolu výše finančních částek na bankovních účtech a výši pokladní hotovosti,
- kontrolu majetku obce.

„Většinou nejsou zjištěny žádné nedostatky, jelikož kontroly probíhají jen povrchově,“ říká Alena Štrosová.

Podle názoru paní Štrosové by se měly výbory zrušit po celém území České republiky plošně, nebo by se mělo využívat vzoru, podle kterého by se při kontrolách postupovalo. „Řekla bych, že problém při kontrolách nenastává pouze v naší obci, ale je to problém celé republiky. Zastupitelstvo sice musí schválit Jednací řády výborů, ale co do nich bude

uvedeno, není nikde přímo řečeno, vychází se pouze ze Zákona o obcích, který není přímo zaměřený na fungování kontrolních a finančních výborů,“ říká Alena Štrosová. (Rozhovor č. 9)

5.7 Praktická činnost výborů v obci Kopidlno

Město Kopidlno se nachází 13km jihozápadním směrem od města Jičína, s hranicí okresu Nymburk ve Středočeském kraji na hlavním tahu Jičín – Poděbrady. Vodním tokem ve městě Kopidlno je řeka Mrlina. Kopidlno sestavuje osadní výbory pro obce Drahoraz, Mlýnec, Pševs a Ledkov. Město je zřizovatelem Základní a Mateřské školy Kopidlno, provozuje kino a místní knihovnu.

V Kopidlně vzhledem k národnostnímu složení nezřizuje Výbor pro národnostní menšiny. Město Kopidlno je členem svazku obcí Mariánská zahrada.

5.7.1 Obecná charakteristika obce

Oficiální název	Kopidlno
Web	www.kopidlno.cz
Status	město
Počet obyvatel (k 1.1.2016)	2160
Rozloha obce	29,11 km ²
Počet částí obce	5
Počet katastrálních území	4
Starosta	Ing. Hana Masáková
Počet členů zastupitelstva	15

5.7.2 Zkoumání činností finančního výboru zastupitelstva obce Kopidlno

Předseda: Lenka Nováková

Členové: Miloslava Uzlová, Mgr. Alena Říhová

Zástupkyní za finanční výbor ve městě Kopidlno se stala Miloslava Uzlová, která působí jak ve finančním výboru, tak v zastupitelstvu města. Výbor se skládá ze třech členů, kteří jsou zároveň i zastupiteli města. Miroslava Uzlová působí ve finančním výboru města již pátým volebním obdobím, v předchozích obdobích byla skladba členů i z řad občanů, což podle jejího názoru mělo dobrý vliv na fungování a objektivnost výboru.

Výbor se schází minimálně jedenkrát měsíčně s výjimkou letních prázdnin, kdy se neschází. Další výjimečné kontroly se provádí podle potřeby města. Nejčastěji se finanční výbor města Kopidlna zaměřuje při svých kontrolách na:

- rozpočet a jeho změny,
- hospodaření základní a mateřské školy Kopidlno, kterou město spravuje,
- výběr poplatků (např.: poplatek ze psů),
- hospodaření podle jednotlivých správců rozpočtu, které probíhají minimálně každé čtvrtletí,
- projednávání návrhů všech změn v hospodaření (např.: dotace, úvěry, naplněnost daní...).

Finanční výbor jedná ve většině případů samostatně. Jsou však situace, kdy výbor spolupracuje se správcem kapitol, starostkou, místostarostou a tajemnicí. Každý rok si minimálně jedenkrát pozvou na kontrolu správce kapitol a projednávají s ním naplněnost kapitoly, kterou má daná osoba v kompetenci.

Nedostatky, které finanční výbor zjistí, jsou ve většině případů odstraněny ihned, avšak závažnější případy jsou řešeny delší dobu či opakovaně.

Miroslava Uzlová se domnívá, že finanční výbor funguje efektivně, jejich připomínky jsou řešeny včas, avšak, jak říká, nemají dostatečné pravomoci, kterými by některé nedostatky řešil rychleji a samostatně.

„Nějaký systém by v České republice fungovat měl, avšak celorepubliková šablona se mi nezdá jako vhodné řešení, jelikož by nevystihla všechny potřeby jednotlivých měst a obcí. Obce s různou velikostí mají i různé potřeby,“ říká Uzlová. (Rozhovor č. 10)

5.7.3 Zkoumání činností kontrolního výboru zastupitelstva obce Kopidlno

Předseda: Ing. Lenka Drncová

Členové: Miroslav Kout, Petr Albrecht, Hynek Konůpek, Jaroslav Plocar

Zástupcem za kontrolní výbor města Kopidlno se stal Miroslav Kout, který je ve funkci člena tohoto výboru prvním volebním obdobím, tudíž nemůže jeho fungování předchozích období posoudit. Počet členů kontrolního výboru město Kopidlno stanovilo na pět osob. Všichni členové výboru jsou i členy zastupitelstva města. Výbor má pevně stanovené termíny, ve kterých se schází, a to každé první pondělí v měsíci. Kontrolní výbor nespolupracuje s žádným dalším výborem ani zastupitelstvem města, jedná tudíž samostatně.

Nejčastěji kontrole podléhají následující činnosti:

- kontrola plnění úkolů jednotlivých oddělení,
- správnost usnesení a zápisů ze zasedání zastupitelstva města,
- plnění usnesení zastupitelstva města.

Zjištěné nedostatky vedení města odstraňuje včas a řádně. Ve výjimečných případech shledává kontrolní výbor nedostatky opakovaně.

Miroslav Kout se domnívá, že fungování kontrolního výboru je na velmi dobré úrovni a nic by jeho dosavadnímu fungování nevytknul. Způsob fungování podle celorepublikové šablony neshledává za příliš vhodný, jelikož žádná šablona nemůže sjednotit funkce výborů na úrovni měst a na úrovni obcí. (Rozhovor č.16)

5.8 Praktická činnost výborů v obci Jičín

Město Jičín je okresní město v Královéhradeckém kraji. Dnes je tento okres rozdělen na tři obce s rozšířenou působností, a to: Jičín, Nová Paka a Hořice. Jičín je historickým městem, které vzniklo kolem roku 1300 v oblasti dnešního Starého Místa, které leží od novodobého Jičina přibližně pět kilometrů. Původním záměrem Albrechta z Valdštejna bylo učinit Jičín

hlavním městem. Díky své poloze je město velmi často nazýváno branou do Českého ráje. S Jičínem je spjato mnoho známých osobností, jako například Václav Čtvrtek, Karel Jaromír Erben, Radek Pilař a Josef Bohuslav Foerster.

Jičín sestavuje osadní výbory, a to pro Robousy, Popovice a Sedličky. Mimo kontrolního a finančního výboru zřizuje město devítičlenný výbor pro rozvoj města.

5.8.1 Obecná charakteristika obce

Oficiální název	Jičín
Web	www.mujiicin.cz
Status	Město
Počet obyvatel (k 1.1.2016)	16 394
Rozloha obce	24,93 km ²
Počet částí obce	11
Počet katastrálních území	4
Starosta	JUDr. Jan Malý
Počet členů zastupitelstva	21

5.8.2 Zkoumání činností finančního výboru zastupitelstva obce Jičín

Předseda: Ing. Josef Kubíček

Členové: MUDr. Martin Šimák, Ing. Rostislav Jakubec, Ing. Ladislav Komárek, Ing. Miloslav Frýba, Miroslav Kosejk, Vojtěch Strašík, Ing. Stanislav Novák, Ing. Rudolf Nedbal, Ing. Martin Puš, Ing. Petr Knápek

Zástupcem za finanční výbor města Jičina byl stanoven Ing. Josef Kubíček, který je v jedenáctičlenném výboru předsedou a zároveň i členem první volební období, tudíž není schopen porovnat fungování výboru v předchozích volebních obdobích. Při zvolení do

funkce byla očekávání Josefa Kubíčka však větší. Domníval se, že fungování finančního výboru bude více založeno na spolupráci se zastupitelstvem města. Očekával, že zastupitelé budou předkládat náměty na oblasti finančních kontrol.

Členové tohoto finančního výboru jsou z převážné většiny zvoleni z řad občanů, pouze dva zástupci jsou zároveň i členy zastupitelstva města.

Výbor nemá pevně stanovené termíny, schází se podle potřeby, avšak minimálně čtyřikrát ročně. Nejčastější body, které finanční výbor kontroluje, jsou:

- projednávání návrhu rozpočtu města,
- plnění rozpočtu města,
- rozpočtová opatření,
- závěrečný účet města za rok,
- výsledky hospodaření příspěvkových organizací města,
- rozpočtový výhled ve vztahu k investičním výdajům.

Finanční výbor města Jičína jedná samostatně. Komunikuje však s kontrolním výborem na úrovni seznamování s výsledky svých kontrol. Za toto volební období zatím výbor neprováděl fyzickou kontrolu, své náměty a výstupy z finančních kontrol podává výbor zastupitelstvu města či radě města formou doporučení.

Osobní názor Kubíčka na fungování finančního výboru je takový, že celé fungování všech výborů je hlavně o správné kombinaci schopných lidí, kteří danému tématu rozumí. Pro město je prospěšné, když ve vedení kontrolního výboru města je osoba, která je členem zastupitelstva a zároveň je z opozičních sdružení či politických stran.

„Fungování celorepublikové šablony bych si uměl představit za té podmínky, kdyby byla uzpůsobena různým velikostem obcí a měst. Jeden druh šablony by nebyl vhodnou volbou,“ říká Josef Kubíček. (Rozhovor č. 11)

5.8.3 Zkoumání činností kontrolního výboru zastupitelstva obce Jičín

Předseda: Ing. Petr Kebus

Členové: Ing. Zdeněk Urban, Ing. Luděk Bálek, Miroslav Kodydek, Ladislav Stříbrný,

Ing. Ladislav Brykner, Ing. Jiří Bílek, Mgr. Miloš Starý, Ing. Luděk Moravec

Zástupcem za kontrolní výbor města Jičín se stal jeho předseda Ing. Petr Kebus. Jičínský výbor je sestaven z devíti členů, z čehož pouze tři členové jsou zároveň členy zastupitelstva města, zbylí členové jsou vybráni z řad občanů. „V zastupitelstvu města Jičína jsem již třetím obdobím a zároveň i třetím obdobím jsem členem kontrolního výboru města,“ dodává Petr Kebus. Podle jeho názoru za doby jeho působnosti v kontrolním výboru jeho činnost velmi zkvalitnila a zefektivnila, a to hlavně z důvodu získání členů, kteří mají v této oblasti dlouholeté praktické zkušenosti a jsou pro výbor velikým přínosem.

Kontrolní výbor nemá pevně stanovené termíny, avšak se schází minimálně šestkrát ročně.

Mezi nejčastěji kontrolované věci patří:

- plnění usnesení zastupitelstva města zaměřené na příjem dotací a investičních zakázek,
- kontrola organizací, které zřizuje město Jičín,
- správnost zápisů ze zasedání zastupitelstva města, a to zejména číslování zápisů a ověřovací podpisy,
- kontrola dodržování právních předpisů na úseku samostatné působnosti.

Kontrolní výbor pracuje převážně samostatně. Na některých kontrolách však probíhají konzultace se členy finančního výboru.

Nedostatky, které jsou při kontrolách zjištěny, jsou ve větší míře odstraněny neprodleně, některé zásadní nedostatky jsou předány k řešení radě či zastupitelstvu města a následně jsou na další kontrole opět zrevidovány.

Podle názoru Petra Kebuse má kontrolní výbor v každé obci své opodstatnění, měl by vedení města zajistit určitý obraz o tom, jak si město vede po formální stránce. Výbor by měl být nápomocný zastupitelstvu města, jako jeho poradní orgán.

Celorepublikovou šablonu by Petr Kebus neuvítal. Kontrolní výbor se řídí podle zákona č. 128/2000Sb., Zákon o obcích. Každá obec pracuje v jiných podmínkách, a tak se nedá připravit jednotná šablona pro všechny obce na území České republiky.

„Kontrolní výbor by mě při svých šetřeních postupovat velmi důsledně. Měl by fungovat takovým způsobem, že všechny kontroly budou prováděny ve prospěch činností organizací a chodu města. Kontrolní výbor by neměl být pro město či obec strašákem,“dodal Petr Kebus. (Rozhovor č. 12)

6 Zhodnocení výsledků a návrh doporučení

Součástí diplomové práce je i zhodnocení praktického fungování kontrolních a finančních výborů. Hlavním cílem této práce je analýza praktického fungování kontrolních a finančních výborů, návrh změn a doporučení pro obce, který by se dal využít v praktickém fungování obou zákonem povinně zřizovaných výborů v České republice. Doporučení by měla být využitelná v praxi pro obce s různým počtem obyvatel. Měla by být univerzálně využitelná.

Na základě dotazování v osmi obcích ve dvou různých krajích, a to konkrétně v Královéhradeckém a Středočeském kraji, bylo zjištěno, že poradní a iniciativní orgány v rámci obcí nefungují optimálně, v souladu se zákonem a zajisté je zde značný prostor pro zlepšení. Největší problém, který se zde jeví, je ten, že obce v mnoha případech ani nevědí co a jakým způsobem by vlastně kontrolovat měly, jak často by se měly sházet a jaké by měly být výstupy z proběhlých kontrol.

Členové výborů, zejména malých obcí, se zaměřují na kontroly méně důležitých činností chodů obcí a ty, které by měly být, základem každé kontroly zanedbávají či opomíjejí úplně. Jejich postupy při kontrolách jsou chaotické a neorganizované. Postrádají řád a jednotnost.

Největší problémy s funkcí kontrolních a finančních výborů podle analýzy vykazují spíše menší obce, které sestavují výbory z minimálního počtu členů a je často velmi těžké dosadit do funkce člena či předsedy výboru člověka, který by měl praktické zkušenosti s fungováním těchto výborů.

Na základě těchto zjištění doporučuji sestavení metodického pokynu, který nebude pro obce právně závazný, ale bude jim udávat směr, kterým mají při kontrolách postupovat. Bude zde navrženo doporučení, podle jakých bodů by měly kontroly postupovat, na co by se členové měli zejména zaměřit a jak často by kontroly finančních a kontrolních výborů měly probíhat. Toto doporučení bude obcím užitečné zejména ve chvíli, kdy se do výborů zastupitelstva obce dostanou noví členové, kteří nemají ponětí, jak výbory prakticky fungují a nevědí, co a jak. Tento pokyn by jim měl pomoci na začátku v jejich funkci, aby se předešlo případným nedorozuměním či jednání v rozporu se zákonem. Uživatelé tohoto pokynu by se mohly stát zejména malé obce na území České republiky, jelikož právě jejich členové často nevědí, jak postupovat a dělají ve své práci chyby, které nejsou často ani

odhaleny. Ve městech takovýto problém nebývá, jelikož se do výborů volí většinou politicky angažovaní lidé, kteří mají povědomí o chodu výborů či několikaletou praxi. V obcích, kde výbory fungují bezproblémově, jsou jejich výstupy velmi pomocným a užitečným článkem pro zastupitelstvo obce, které vidí, zda všechny články fungují správně.

6.1 Finanční výbor

Tabulka č. 1: Analýza finančních výborů

Obec	Počet členů	Četnost kontrol za rok	Spolupráce s ostatními orgány	Zjištěné nedostatky	Šablona
Vršce	3	2	Ne	Často	Ano
Kozojedy	3	2	Ano	Často	Ano
Slavhostice	3	2	Ano	Zřídka	Ano
Střevač	3	4	Ano	Zřídka	Ne
Březno	5	2	Ano	Zřídka	Ano
Sudoměř	3	2	Ano	Zřídka	Ano
Kopidlno	3	10	Ano	Zřídka	Ne
Jičín	11	4	Ne	Zřídka	Ne

Zdroj: Vlastní zpracování na základě vyplněných dotazníků

Pokyn pro obce by měl obsahovat zejména následující body:

- Kontrola hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce. Toto je důležité, aby zastupitelstvo obce mělo přehled o majetku obce a jestli je s ním nakládáno rozumně.
- Kontrola rozpočtových opatření, které obec vydala. Důležité pro informaci, jak si obec stojí vůči svému plánovanému rozpočtu. Na základě toho je možno případně

plánovat nebo pozastavit investice tak, aby byl rozpočet na konci roku minimálně vyrovnaný.

- Kontrola zřízených příspěvkových organizací, pokud je obec má (zpravidla se bude jednat o základní či mateřské školy). Kontrola tohoto bodu je pro hodně obcí důležitá, jelikož tyto příspěvkové organizace (školy a školky) jsou mnohdy jedním z největších obecních výdajů, a tak je potřeba mít nad nimi dostatečnou kontrolu, aby nedocházelo ke zbytečnému plýtvání obecních prostředků.
- Kontrola příjemců dotací a finančních darů. Tato kapitola je velice důležitá, zejména pro větší obce, které si mohou dovolit finanční dary a granty organizacím. Bohužel se dneska stává stále častěji, že se příjemce snaží poskytnutou dotaci nějakým způsobem zneužít, nebo nemá nárok na její přijetí. Tomu to by právě mělo zamezit kontrolou finančních výborů. Výbor tak bude mít více času na posouzení jednotlivých žádostí a nakonec opravdu předloží ty nejlepší projekty zastupitelstvu ke schválení.
- Plnění úkolů, jimiž byl výbor pověřen zastupitelstvem obce. Vzhledem ke stoupajícímu množství administrativy je třeba rozdělit jednotlivé úkony mezi jednotlivé výbory, které tak v rámci svých kompetencí ulehčí práci zastupitelstvu a pomůžou k plynulejšímu chodu obce.

6.2 Kontrolní výbor

Tabulka č. 2: Analýza kontrolních výborů

Obec	Počet členů	Četnost kontrol za rok	Spolupráce s ostatními orgány	Zjištěné nedostatky	Šablona
Vršce	3	2	Ne	Zřídka	Ne
Kozojedy	3	2	Ano	Ne	Ano
Slavhostice	3	2	Ne	Často	Ano
Střevač	3	4	Ano	Zřídka	Ne
Březno	5	2	Ne	Často	Ano
Sudoměř	3	2	Ne	Zřídka	Ne
Kopidlno	5	12	Ne	Často	Ne
Jičín	9	6	Ne	Často	Ne

Zdroj: Vlastní zpracování na základě vyplněných dotazníků

Kontrolní výbor provádí činnost vyplývající pro něj z § 119 odst. 3 zákona 128/2000 Sb., o obcích.

Pokyn pro obce by měl obsahovat zejména následující body:

- Kontrola plnění usnesení zastupitelstva a rady města. Tímto bodem se zajišťuje dohled nad jednotlivými usnesení zastupitelstva. Je tak kontrolováno, jestli jsou usnesení opravdu skutečně plněna. Nebýt této kontroly, tak by se mohlo jednoduše stát, že usnesení provedena nebudou a bude se tak zpomalovat rozvoj obce.
- Kontrola dodržování právních předpisů finančním výborem a městským/obecním úřadem na úseku samostatné působnosti obce. Tento bod je velmi důležitý, jelikož se právní předpisy mění poslední dobou vcelku rychle a jsou psané složitě, pro zastupitele, který se v této oblasti nepohybuje každý den. Člověk bez právnického vzdělání se v nich tak může jednoduše ztratit.

- Plnění kontrolních úkolů, kterými jej pověří zastupitelstvo obce ve věcech umožněných mu zákonem. Tímto výbor opět usnadní práci zastupitelstvu a těm tak zůstanou pouze činnosti, které jsou pro chod obce stěžejní a nejdůležitější.
- Kontrolní výbor by měl celkově dohlížet na chod obce a hlídat, zda je vše v pořádku. V případě kdyby nebylo, tak by měl žádat o co nejrychlejší nápravu, aby nedošlo k závažnějšímu problému. V případě hrozícího problému by měl mít možnost svolat jednání zastupitelstva a začít věc co nejrychleji řešit.
- Dle rozhovorů bylo zjištěno, že výbory se většinou nescházejí pravidelně, což považují za problém. Těžko se pak plánuje nějaká činnost. Navrhuji, aby se oba výbory, scházeli minimálně jednou za každé čtvrtletí. Na začátku roku se výbor domluví se zastupitelstvem na termínech schůzí výboru. Počet a datum termínů by samozřejmě měl být proměnlivý podle potřeb zastupitelstva. Není možné, aby bylo zastupitelstvo, potažmo celá obec paralyzována neschopností výboru se sejít a splnit své úkoly.
- Každý výbor musí mít svého zvoleného zapisovatele, který bude provádět zápisy ze schůzí a bude odpovídat za jejich věcnou správnost. Tento zápis musí být nejdéle do 14 dnů od schůze předložen zastupitelstvu obce, aby to mělo aktuální informace a mohlo na základě toho podnikat další kroky. Na základě informací ve zprávě, by tyto mohly být vyvěšeny pro veřejnost, nebo zapracovány do zpráv ze zastupitelstva, aby se k tomu mohli občané obce vyjádřit.
- Zápis ze schůze musí obsahovat všechny formální znaky, které se na zápisech ze schůzí používají. Jde zejména o počet osob a jejich jmenovitý rozpis, dále pak datum a místo konání schůze, projednávané body a navrhované řešení. Každý projednávaný bod, pokud je to možné, by měl mít popsany také nějaký další postup, co a jak se bude v dané věci dále dít, kdo za co je zodpovědný a do kdy musí být splněno. Toto pomůže pro zpětnou kontrolu činností, a pokud něco nebude dodáno, bude jasně zřetelné, proč to není.

6.3 Všeobecná doporučení

- Na začátku každé schůze by měly oba výbory zkontrolovat všechny body z minulého zasedání, zda je všechno splněno a pokud ne, musí projednat proč tomu tak není. Případně opět nedostatky uvést do zápisu jako projednávaný bod.
- Dalším možným nápadem na zlepšení chodu obcí a jejich výborů je pomoc pracovníku z příslušného krajského úřadu. V praxi by to znamenalo, že na kraji, by figuroval člověk jako takový asistent či mentor, který by dojížděl do obcí a poskytoval jim školení a rady, například na co by si měly dávat pozor, případně co je potřeba zkontrolovat. Nově vzniklým výborům by na začátku nastavil cestu a v prvních měsících fungování by sloužil jako poradce. Tento krok rukou v ruce s metodickým pokynem by dle mého názoru zajistil hladký chod výborů, které by tak měly dost podobné informace a rámec činností, čímž se to nechá snáze kontrolovat.
- Dále doporučuji obcím pořádat setkání okolních obcí a sdílet své know-how. Protože problém, který třeba právě vznikl v obci A už mohl dávno vzniknout v obci B a ta už ho vyřešila, toto řešení by se třeba nechalo použít i pro obec A. Hlavně pro malé obce by toto bylo velkým přínosem a ušetřilo by to zbytečný čas.
- Jedním z častých problémů obcí současné doby je i nízká volební účast při volbách do zastupitelstva obcí. Voliči celkově nejeví velký zájem o politiku na jakékoliv úrovni. Analýza problému proč to tak je, by vydala na samotnou rozsáhlou práci, ale můžeme uvést, že jednou z příčin je nízká angažovanost občanů obce. Ti pak nevědí co se v obci děje a myslí si, že zastupitelstvo nic nedělá. Proto by dalším z úkolů výborů mělo být podnícení občanů obce a zvýšení angažovanosti. To se nechá udělat různými aktivitami, podporami, soutěžemi a podobně.
- Obce musí svým občanům zajistit pohodlný život a nalákat nové občany, kteří se stěhují třeba kvůli práci. Dnešní lidé jsou zvyklí si vybírat a chtějí pro sebe a svoji rodinu to nejlepší. Pokud vezmeme modelovou rodinu, mladý pár, jedno malé dítě a další na cestě. Pokud se taková rodina bude rozhodovat mezi dvěma obcemi, z toho jedna bude nabízet mateřskou školku, dobrou infrastrukturu a aktivní život

pro děti, a druhá obec nebude nabízet nic z výše jmenovaného, je pravděpodobné, kterou obec si naše modelová rodina vybere.

- Obce by také měly najít rozumný kompromis v odměňování členů výborů, lidé s praxí a cennými zkušenostmi by měli být patřičně odměněni za čas, který chodu výborů věnují, a pokud nejsou angažováni přímo do chodu obce, bude složité sehnat schopné lidi do obecních výborů. Proto by účast měla být spojena i nějakými benefity, aby členové měli pocit, že za svůj strávený čas dostávají protihodnotu.

7 Závěr

Tato diplomová práce pojednává o činnostech povinně zřizovaných výborů obcí, které svojí činností, jako kontrolní a iniciativní orgány pomáhají zastupitelstvu obce a jsou tak nedílnou součástí chodu obce. Aby tato diplomová práce mohla naplnit své cíle, bylo nejprve nutné analyzovat orgány obcí, zejména pak kontrolní a finanční výbory.

V první části teoretického pojednání byly představeny právní předpisy, kterými se obce musí řídit, dále byly popsány jednotlivé funkce potřebné pro chod obcí a vysvětleno, jaké jsou rozdíly v jednotlivých obcích. Dále zde byly charakterizovány systémy ve vybraných sousedních zemích. Z této části je zřejmé, že i přes blízkost geografickou polohu jsou tyto systémy velice odlišné a každá země má jiný systém.

V empirické části práce byl analyzován chod osmi obcí, a to na území Královéhradeckého a Středočeského kraje. V těchto obcích byly pomocí rozhovorů či emailové korespondence zpovídáni členové kontrolních a finančních výborů.

Cílem práce byla identifikace problémů vzniklých na základě neinformovanosti členů výborů. Analýzou bylo zjištěno, že kontrolní a finanční výbory fungují lépe ve větších obcích, ale v menších obcích je činnost výborů jejich členům nejasná. Výbory často nemají jasně specifikovanou činnost a schází se nepravidelně. Toto je potřeba změnit a dát obcím návod jak postupovat, co kontrolovat a jak často se scházet. Největším problémem ve výborech na území české republiky bylo zjištěno, to že jejich členové nevědí, jak při kontrolách postupovat, co fakticky kontrolovat a jaké výstupy by měly být z těchto kontrol. V menších obcích bývají kontroly jen povrchové. Výbory se snaží vykázat nějakou činnost, avšak odhalit závažnější nedostatky se jim nedaří. Toto je ve větší míře způsobeno nezkušeností členů výborů a celkově i členů zastupitelstev obcí. V menších obcích je velký problém sestavit výbory z členů, kteří by měli praktické schopnosti a zkušenosti s fungováním výborů a mohli by tak nastolit správné postupy při kontrolách.

Dalším dílčím cílem byl návrh návodu pro správné fungování výborů. V tomto návrhu byl na základě analýzy sestaven seznam bodů, podle kterých by se měly všechny výbory na území České republiky řídit. Výbory by se svým fungováním měly stát hlavně pomocným orgánem zastupitelstvu obce a dohlížet na správný chod obcí. V dnešní době, kdy je mnoho různých zákonů a předpisů je velice jednoduché v nějakém kroku udělat chybu, což může mít pro obce velké následky.

Výbory by si se zastupitelstvem obce měly stanovit přesný harmonogram předpokládaných kontrol. Tyto kontroly by měly probíhat co nejefektivněji. Výhodou by pro efektivní fungování mělo být sestavení určitého manuálu, podle kterého by se v základu postupovalo při každém šetření. Nedílnou součástí každého přezkoumání by měla být kontrola nedostatků zjištěných při předchozí kontrole. Výbory by měly trvat na důsledném odstranění těchto zjištění.

8 Seznam použitých zdrojů

Literatura

- BALÍK, S.: *Komunální politika*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4
- BOGUMIL, J.: *Modernisierung lokaler politik*. 1. vydání. Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft, 2001, ISBN 378-90-7512-4
- ČMEJREK, J., BUNENÍČEK, V., ČOPÍK, J.: *Demokracie v lokálním politickém prostoru. Specifika politického života v obcích ČR*. 1. Vydání. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5
- ČOPÍK, J.: *Proměny a kontinuita české komunální politiky*. 1. Vydání. Dolní Břežany: Scriptorium, 2014. ISBN 978-80-87271-89-6
- DNEBOSKÝ, M.: *Územní samospráva ve Spolkové republice Německo*. Brno, 2008. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta
- HENDRYCH, D. a kol.: *Správní právo*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-740-0049-2
- HOETZEL, J.: *Slovník veřejného práva Československého, Svazek IV*. Reprint původního vydání. Praha: EUROLEX BOHEMIA, 2000. ISBN 809-02-7528-1
- KOPECKÝ, M.: *Právní postavení obcí, základy obecního práva*. 1. vydání. Praha: CODEX Bohemia, 1998. ISBN 808-59-6373-6
- KOUDELKA, Z.: *Místní správa v SR*. In: *Současnost a perspektivy místní správy*. Brno: Masarykova univerzita, 1996. ISBN 802-10-1386-9
- KOUDELKA, Z.: *Průvodce územní samosprávou po 1.1.2003*. Praha: LINDE PRAHA a.s., 2003. ISBN 807-20-1403-X.
- KOUDELKA, Z.: *Samospráva*. Praha: LINDE PRAHA a.s., 2007. ISBN 807-20-1665-2
- KOUDELKA, Z.: *Obecní samospráva (Zákon o obcích v kom. znění)*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5

- Nález Nejvyššího správního soudu – Boh. A 11. 522/34. *Vybraná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věcech administrativních (1918-1948)*. Praha: Linde Praha a.s., 2001. ISBN 807-20-1293-2
- SCHUBERT, K., KLEIN, M. *Das Politiklexikon*. 1. vyd. Bonn: Dietz, 2001, ISBN 380-12-0475-8
- NOVOTNÝ, V.: *Územní samospráva a její organizace*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2005. ISBN 80-86754-42-1
- SCHELLE, K., SVOBODA, I.: *Základy organizace veřejné správy*. 2. doplněné vydání Ostrava: KEY Publishing, 2007. ISBN 978-80-87071-22-9.
- VEDRAL, J., VÁŇA, L., BŘEŇ, J. et al.: *Zákon o obcích komentář*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C.H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7179-597-1.

Internetové zdroje

- EPRAVO. 2017. Orgány zastupitelstva obce a rady obce [online]. [cit. 02.12.2017]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/organy-zastupitelstva-obce-a-rady-obce-63392.html>
- E_POLIS Společenskovední časopis. 2016. Obce ve Spolkové republice Německo – vývoj a současný stav [online]. [cit. 12. 12. 2016]. Dostupné z: <http://www.e-polis.cz/komparace/278-obce-ve-spolkove-republice-nemecko-vyvoj-a-soucasny-stav.html>
- ČARNOGURSKÝ LAW FIRM. 2016. Novela zákona o obecním zřízení [online]. [cit. 10. 12. 2016]. Dostupné z: <http://www.ulclegal.com/sk/bulletin-pro-bono/2010/06/2783-novela-zakona-o-obecnem-zriadeni>
- OBEC VRŠCE. 2017. [online]. [cit. 10. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.vrsce.cz>
- MĚSTO JIČÍN. 2017. [online]. [cit. 10. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.mujiicin.cz>
- OBEC STŘEVAČ. 2017. [online]. [cit. 9. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.strevac.cz>
- OBEC SLAVHOSTICE. 2017. [online]. [cit. 10. 1. 2017]. Dostupné z: <http://www.slavhostice.cz>

- MĚSTYS BŘEZNO. 2017. [online]. [cit. 22. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.brezno.cz>
- OBEC KOZOJEDY. 2016. [online]. [cit. 20. 12. 2016]. Dostupné z: <http://www.kozojedy.com>
- OBEC SUDOMĚŘ. 2017. [online]. [cit. 5. 1. 2017]. Dostupné z: <http://www.sudomer-obec.estranky.cz>
- MĚSTO KOPIDLNO. 2017. [online]. [cit. 5. 1. 2017]. Dostupné z: <http://www.kopidlno.cz>

Právní předpisy

- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů § 65 odst. 1

Ostatní zdroje

- Rozhovor č. 1 se členem finančního výboru obce Vršce Helenou Prokopovou, 10.1.2017
- Rozhovor č. 2 se členem kontrolního výboru obce Vršce Ing. Hanou Palečkovou, 10.1.2017
- Rozhovor č. 3 se členem finančního výboru obce Kozojedy Janem Krieglerem, 9.2.2017
- Rozhovor č. 4 se členem kontrolního výboru obce Kozojedy Ing. Václavem Teslíkem, 9.2.2017
- Rozhovor č. 5 se členem finančního výboru obce Slavhostice Renatou Hankeovou, 23.2.2017
- Rozhovor č. 6 se členem kontrolního výboru obce Slavhostice Květoslavem Dovělem, 23.2.2017
- Rozhovor č. 7 se členem finančního výboru městyse Březno Radkou Veselou, 8.3.2017

- Rozhovor č. 8 se členem finančního výboru obce Sudoměř Petrou Kroupovou, 13.2.2017
- Rozhovor č. 9 se členem kontrolního výboru obce Sudoměř Alenou Štrosovou, 13.2.2017
- Rozhovor č. 10 se členem finančního výboru města Kopidlno Miroslavou Uzlovou, 15.2.2017
- Rozhovor č. 11 se členem finančního výboru města Jičín Ing Josefem Kubíčkem, 3.2.2017
- Rozhovor č. 12 se členem kontrolního výboru města Jičín Ing. Petrem Kebusem, 6.3.2017
- Korespondence č. 1 se členem finančního výboru obce Střevač Romanem Krupkou, 17.1.2017
- Korespondence č. 2 se členem kontrolního výboru obce Střevač Jiřím Slavíkem, 21.1.2017
- Korespondence č. 3 se členem kontrolního výboru městyse Březno Ing. Michalem Sulejem, 5.3.2017
- Korespondence č. 4 se členem kontrolního výboru města Kopidlno Miroslavem Koutem, 18.3.2017

9 Přílohy

Seznam použitých příloh

Příloha č. I – Dotazník

Příloha č. II – Vyplněný dotazník členem finančního výboru města Jičína

Příloha č. III – Zápis kontrolního výboru města Jičína

Příloha č. IV – Zápis finančního výboru obce Střevač

Příloha č. V – Jednací řád výborů města Kopidlno

Příloha č. I - Dotazník

Dotazník k diplomové práci na téma „Kontrolní a finanční výbory v obecním pořádku České republiky.“

Vážený respondente,

jsem studentkou posledního ročníku České zemědělské univerzity v Praze. Dovoluji si Vás požádat o vyplnění tohoto dotazníku, který slouží jako podklad diplomové práce na téma: „Kontrolní a finanční výbory v obecním pořádku České republiky.“ Dotazník je určen pouze členům kontrolních a finančních výborů.

Vyplnění dotazníku trvá přibližně 30 minut.

OBEC:.....

VÝBOR: .....

JMÉNO ČLENA:.....

- 1) Kolik členů má Váš výbor?
- 2) Jak často se scházíte? Máte pevně stanovené termíny?
- 3) Jsou všichni členové výboru i členové zastupitelstva?
- 4) Na jaké činnosti se Váš výbor nejčastěji zaměřuje?
- 5) Spolupracujete s ostatními výbory, nebo jednáte samostatně?
- 6) Jsou Vámi zjištěné nedostatky odstraněny okamžitě, nebo je shledáváte i při dalších kontrolách?
- 7) Jaký je Váš osobní názor na praktické fungování kontrolního výboru v obci.
- 8) Jste členem výboru prvním rokem? Jestli ne, jak se změnilo jeho fungování za různá funkční období?
- 9) Uvítal/a byste, kdyby bylo zasedání výboru vedeno dle celorepublikové šablony?
- 10) Máte nějaký osobní návrh na zlepšení fungování výboru? A jaký?

Děkuji Vám za spolupráci a věnovaný čas.

V případě Vašeho zájmu o výstupy z dotazníkového šetření mne můžete kontaktovat na hnizdova.andrea@gmail.com

Bc. Andrea Hnízdová
studentka České zemědělské univerzity v Praze

Příloha č. II - Vyplněný dotazník členem finančního výboru města Jičína

Dotazník k diplomové práci na téma „Kontrolní a finanční výbory v obecním pořádku České republiky.“

Vážený respondente,

jsm studentkou posledního ročníku České zemědělské univerzity v Praze. Dovoluji si Vás požádat o vyplnění tohoto dotazníku, který slouží jako podklad diplomové práce na téma: „Kontrolní a finanční výbory v obecním pořádku České republiky.“ Dotazník je určen pouze členům kontrolních a finančních výborů.

Vyplnění dotazníku trvá přibližně 30 minut.

OBEC: Jičín

VÝBOR: finanční

JMÉNO ČLENA: Josef Kubíček

- 1) Kolik členů má Váš výbor? – **11 členů**
- 2) Jak často se scházíte? Máte pevně stanovené termíny? - **Scházíme se dle potřeby, nejméně 4x ročně.**
- 3) Jsou všichni členové výboru i členové zastupitelstva? - **Ne. Dva členové jsou členy zastupitelstva města.**
- 4) Na jaké činnosti se Váš výbor nejčastěji zaměřuje? - **Projednání návrhu rozpočtu města, plnění rozpočtu města, rozpočtová opatření, závěrečný účet města za rok, výsledky hospodaření příspěvkových organizací města, s vývojem daňových příjmů města, rozpočtový výhled ve vztahu k investičním výdajům. V případě, že město si bude chtít půjčit peníze, tak k výši a formě úvěru, ...**
- 5) Spolupracujete s ostatními výbory, nebo jednáte samostatně? - **Samostatně, spolupráce s kontrolním výborem, jen seznamování s výsledky kontrol KV.**
- 6) Jsou Vámi zjištěné nedostatky odstraněny okamžitě, nebo je shledáváte i při dalších kontrolách? - **Zatím jsme neprováděli za volební období fyzickou kontrolu. Jinak náměty (opatření) a výstupy z FV dáváme formou doporučení ZM nebo radě města.**

- 7) Jaký je Váš osobní názor na praktické fungování kontrolního výboru v obci. -
Ustanovení finančního a kontrolního výboru je na základě §117 zákona č.128/2000
Sb. o obcích. Vše je o lidech. Kontrolní výbor má význam a je vhodné, aby jejím
předsedou byl člen zastupitelstva z opozičních sdružení nebo politických stran.
- 8) Jste členem výboru prvním rokem? Jestli ne, jak se změnilo jeho fungování za různá
funkční období? - Členem finančního výboru a jejím předsedou jsem v tomto
volebním období druhý rok. Zkušenost s předcházejícími obdobími nemám.
- 9) Uvítal/a byste, kdyby bylo zasedání výboru vedeno dle celorepublikové šablony? -
Přiznám se, že s celorepublikovou šablonou nemám zkušenosti.
- 10) Máte nějaký osobní návrh na zlepšení fungování výboru? A jaký? - Očekával jsem
více podnětů k projednání ve FV od zastupitelstva města.

Děkuji Vám za spolupráci a věnovaný čas.

V případě Vašeho zájmu o výstupy z dotazníkového šetření mne můžete kontaktovat na
hnizdova.andrea@gmail.com

Bc. Andrea Hnízdová
studentka České zemědělské univerzity v Praze

Příloha č. III - Zápis finančního výboru města Jičín

Zápis č. 5/2016 KV

z 11. jednání Kontrolního výboru Zastupitelstva města Jičín dne 7. 11.2016

Zahájení v 15.30 hod

Přítomní členové: Ing. Petr Kebus, Ing. Ladislav Brykner, Ing. Jiří Bílek, Mgr. Miloš Starý, Ing. Zdeněk Urban, Ing. Luděk Moravec.

Omluveni: Miroslav Kodydek, Ing. Luděk Bálek, Ladislav Stříbrný.

Nepřítomni: -

Zapisovatel: Ing. Martina Dušátková.

Jednání zahájil a řídil předseda Kontrolního výboru Zastupitelstva města Jičína /dále jen KV/ Ing. Petr Kebus. Přítomno je 6 členů z 9 a KV je usnášeníschopný.

Program jednání:

1) Projednání zápisu z kontroly Pohřební služby technických služeb města Jičína.

- a) Ing. Kebus přivítal přítomné členy. Ing. Urban seznámil přítomné členy se zpracovanou zprávou z kontroly.

Usnesení: členové KV souhlasí s předloženým výsledkem kontroly,

Hlasování: PRO všichni přítomní.

- b) Kontrolní výbor doporučuje ZM města Jičína schválit zprávu z kontroly Pohřební služby TS JC.

Hlasování: PRO všichni přítomní

- c) Kontrolní výbor doporučuje Zastupitelstvu města uložit Radě města přijmout doporučení vzešlá z kontroly Kontrolního výboru ze dne 16. 5. 2016, a to nejpozději do 31. 1. 2017 ve věci Pohřební služby TS JC. V roce 2017 pak bude ze strany Kontrolního výboru ZM města Jičína provedena následná kontrola

Hlasování: PRO všichni přítomní

Diskuse k předložené zprávě.

Ing. Petr Kebus
předseda kontrolního výboru

Zapsala: Ing. Martina Dušátková
Jednání skončeno: 16.15hod
Dne: 7. 11. 2016

Příloha č. IV - Zápis finančního výboru obce Střevač

Zápis finančního výboru ke dni 31.12.2016

Konečný zůstatek pokladny:	0,00 Kč
Konečný zůstatek běžného účtu KB Jičín:	2.742.448,94 Kč
Konečný zůstatek běžného účtu ČSOB:	258.452,72 Kč
Konečný zůstatek účtu ČNB:	208.766,88 Kč

Dne 26.1.2016 byl zařazovacím protokolem č. 1 zařazen do majetku obce pozemek č. 77 o výměře 67 m² a parcela č. 473/2 o výměře 2 624 m² na základě kupní smlouvy od pana Roztočila.

Dne 10.2.2016 byla zpracována „Roční zpráva o výsledcích finančních kontrol za rok 2015“. Zpráva byla vložena elektronicky přímo do modulu Ročních zpráv Ministerstva financí, který je součástí Informačního systému finanční kontroly ve veřejné správě.

Dne 11.2.2016 proběhlo vyúčtování dotace poskytnuté Sociálním službám Města Jičína ve výši 2 000 Kč.

Dne 27.4.2016 byly zařazovacím protokolem č. 2 zařazeny do majetku obce nůžky FISKARS na silné větve převodové v pořizovací ceně 1 055 Kč.

V květnu byl zaplacen členský příspěvek ve výši 4 245 Kč dobrovolnému svazku obcí Mariánská zahrada.

Závěrečný účet za rok 2015 byl projednán na veřejné schůzi obecního zastupitelstva v červnu 2016. Při přezkoumání hospodaření obce nebyly zjištěny chyby a nedostatky. Tudíž zastupitelstvo obce schválilo na veřejné schůzi celoroční hospodaření obce a závěrečný účet obce za rok 2015 včetně zprávy nezávislého auditora o výsledku přezkoumání hospodaření obce za rok 2015 a to bez výhrad.

Účetní závěrka za rok 2015 byla schválena zastupitelstvem obce na veřejné schůzi v červnu 2016.

Dne 13.6.2016 byla do majetku obce zařazovacím protokolem č. 3 zařazena tiskárna PRN Canon v pořizovací ceně 7 917 Kč a počítač PC HP 280 G2 v pořizovací ceně 18 942 Kč.

Dne 20.6.2016 byla s Královéhradeckým krajem podepsána smlouva o poskytnutí investiční dotace na územní plán ve výši 150 000 Kč.

Dne 28.6.2016 byl zařazovacím protokolem č. 4 do majetku obce zařazen následující majetek: 9 789 Kč – odkládací pult, 4 186 Kč – kontejner + kolečka s pojezdy a 4 695 Kč – stůl 160 x 75 x 70. Jedná se o vybavení kanceláře Pošty Partner.

Dále dne 28.6.2016 byly zařazovacím protokolem č. 5 zařazeny do majetku obce 2 poličky ve výši 4 526 Kč. Jedná se tedy o nábytek do kanceláře Pošty Partner.

V červnu byl zaplacen členský příspěvek Svazu měst a obcí ČR ve výši 2 025,30 Kč.

Dne 18.8.2016 byla do majetku obce na základě zařazovacího protokolu č. 6 zařazena kladková stěna v pořizovací ceně 68 700 Kč. Kladková stěna je umístěna v posilovně.

Dne 24.8.2016 byla do majetku obce zařazena varná deska a odsavač par v pořizovací hodnotě 8 847 Kč na základě zařazovacího protokolu č. 7. Majetek je umístěn v prodejně Nadslav.

V srpnu byl poskytnut obci Bystřice finanční dar ve výši 5 000 Kč určený na provoz Mateřské školy Bystřice.

V září byl poskytnut finanční dar MS Parůžek ve výši 5 000 Kč určený na rozvoj myslivosti – tlumení škodné zvěře v rámci obce.

Dne 25.10.2016 byl vyřazovacím protokolem č. 1 vyřazen pozemek č. 594/8 o výměře 105 m². Prodej pozemku byl proveden manželům Gatzovými.

Dne 20.11.2016 byla zařazovacím protokolem č. 8 zařazena do majetku obce fotopast v pořizovací ceně 9 230 Kč.

Dne 23.11.2016 byl poskytnut finanční dar panu Havířovi Josefovi ve výši 25 000 Kč určený ke zmírnění následků požáru, zejména na obnovu požárem poničeného rodinného domu.

V listopadu byl zaplacen členský příspěvek MAS Otevřená zahrady Jičínka ve výši 1 000 Kč na rok 2016.

Dne 31.12.2016 byl proveden vyřazovací protokol č. 2. Tímto vyřazovacím protokolem byl vyřazen majetek určený k likvidaci.

Dne 31.12.2016 byly zařazovacím protokol č. 9 zařazeny do majetku 2 ks informačních tabulí ve výši 17 842 Kč. Jedná se o převod tabulí z Mariánské zahrady.

V prosinci byl poskytnut finanční dar MŠ Bystřice ve výši 5 287 Kč určený na nákup hraček pro děti MŠ.

Obec v průběhu roku 2016 obdržela tyto dotace:

Částka 71 285 Kč – dotace na pracovní místo

Částka 150 000 Kč – z Královéhradeckého kraje – na akci územní plán obce

Částka 30 000 Kč – z Královéhradeckého kraje – na volby do zastupitelstva kraje a do Senátu PČR

Přijaté dotace za rok 2016 byly řádně vyúčtovány. V lednu 2017 byla v rámci finančního vypořádání převedena částka 12 585,48 Kč zpět Královéhradeckému kraji. Jedná se o vratku dotace za volby do zastupitelstva kraje a do Senátu PČR.

Dotace na územní plán nebyla v průběhu roku 2016 ještě čerpána.

Rozpočtová opatření byla v průběhu roku řádně tvořena a číslována.

Kubáček Tomáš	.....
Havelka Miloš	.....
Krupka Roman	.....

Příloha č. V - Jednací řád města Kopidlno

Město Kopidlno

Jednací řád výborů

Zastupitelstvo města Kopidlno v souladu s § 117 až 119 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění, zřídilo výbory a pověřilo ho plněním konkrétních úkolů.

Výbory, kromě osadních výborů, se při své práci řídí tímto jednacím řádem:

1. Výbory jsou iniciativními a kontrolními orgány zastupitelstva v samostatné působnosti.
2. Výbory plní úkoly stanovené zákonem o obcích a úkoly uložené zastupitelstvem. Výbory se mohou vyjadřovat k připravovaným opatřením, která se týkají jejich působnosti.
3. Finanční výbor a kontrolní výbor plní funkci interního auditu dle zákona o finanční kontrole a prováděcí vyhlášky.
4. Svá stanoviska a návrhy zaznamenané v zápise z jednání výboru předkládají výbory zastupitelstvu prostřednictvím starostky.
5. Ze své činnosti výbory odpovídají zastupitelstvu.
6. Výbory pracují podle ročních plánů práce, které schvaluje zastupitelstvo. Návrhy plánů práce připravují předsedové výborů.
7. Členové výborů mohou v rámci své činnosti nahlížet do spisů a dokladů a mohou od zaměstnanců města požadovat informace a vysvětlení.
8. Členové výboru jsou povinni zachovávat mlčenlivost o osobních údajích a dalších skutečnostech zjištěných při výkonu své funkce.
9. V případě pochybností o nepodjatosti člena výboru při projednávání jednotlivých záležitostí je tato skutečnost zaznamenána v zápise z jednání výboru; člen výboru je povinen existenci podjatosti oznámit.
10. Výbory se schází podle potřeby vyplývající z ročního plánu práce nebo úkolů uložených zastupitelstvem města.
11. Jednání výborů jsou neveřejná.
12. Jednání výborů připravují a řídí jejich předsedové.
13. Členové jsou povinni se jednání zúčastnit, případnou neúčast jsou povinni předem omluvit u předsedy výboru.
14. Výbory jednají kolektivně, podmínkou je nadpoloviční účast členů. Usnesení výbory přijímají nadpoloviční většinou hlasů všech svých členů. Hlasování se provádí veřejně, zvednutím ruky pro návrh, proti návrhu nebo se lze hlasování zdržet.
15. Podkladem pro jednání výborů jsou návrhy předložené orgány města nebo zaměstnanci města a vlastní zjištění a poznatky jeho členů, příp. informace dalších přizvaných osob. Zaměstnanci města mohou být k jednání výboru pozváni k podání informací nebo požádání o předání informací potřebných pro činnost výboru.
16. Z každého jednání se pořizuje zápis, který obsahuje číslo zápisu, datum a místo jednání, hodinu začátku a konce jednání, jména přítomných, omluvených a nepřítomných členů, jména jiných přítomných osob, body programu, průběh jednání, průběh hlasování a přijatá usnesení. Zápisy se číslují, a to v každém kalendářním roce novou číselnou řadou s uvedením roku (příklad: 1/2015). Součástí zápisu jsou materiály určené k projednání výborem. Zápis podepisuje předseda výboru.
17. Jedno vyhotovení zápisu předává předseda výboru starostovi nejpozději do dvou týdnů po jednání výboru.

18. Ke spolupráci s výbory jsou určeni zaměstnanci města, kteří podle pokynů předsedy výboru administrativně zajišťují práci výboru.
19. Při výkonu kontrolní činnosti si výbor předem připraví záměr kontroly. Při kontrole musí být přítomni minimálně dva členové výboru. Záměr provést kontrolu musí být osobě, u níž bude kontrola prováděna, oznámen minimálně 3 pracovní dny předem. Kontrola se provádí nahlížením do písemností, pohovorem s osobami vykonávajícími práce v kontrolované oblasti, příp. s občany, místním šetřením. Osoby vykonávající kontrolu jsou povinny šetřit práva a právem chráněné zájmy osob, jejichž práce se kontrola týká, a jiných subjektů. Převzaté doklady musí zabezpečit před ztrátou a zničením a osobě, od níž doklady přebírá, vydá potvrzení o přijetí dokladů. Členové výboru vykonávající kontrolu musí objektivně zjistit skutečnost, porovnat ji s příslušnými právními předpisy a doložit zjištěné nedostatky. O zjištěných skutečnostech jsou členové výboru, osoby, jejichž práce se kontrola týká, i přizvané osoby povinny zachovávat mlčenlivost. O výsledku kontroly se pořizuje zápis, který obsahuje, co bylo kontrolováno, jména osob přítomných při kontrole, místo a čas provedení kontroly, jaké nedostatky byly zjištěny, odkazy na doklady, které potvrzují nedostatky, a návrhy opatření směřující k odstranění nedostatků. Se zápisem musí být seznámeny osoby, jejichž práce se kontrola týkala. Zápis musí být podepsán kontrolujícími osobami a předložen k podpisu osobám, jejichž práce se kontrola týkala, a musí obsahovat vyjádření těchto osob ke skutečnostem v zápisu uvedeným nebo lhůtu pro podání tohoto vyjádření. Zápis z každé kontroly včetně písemného vyjádření osoby, jejíž práce se kontrola týkala, je projednán výborem, přiložen k zápisu z jednání výboru a se závěrem výboru předán starostovi.
20. Při výkonu veřejnosprávní kontroly se členové výborů řídí zákonem o finanční kontrole a zákonem o kontrole.
21. O práci výboru informuje zastupitelstvo jeho předseda nebo jím pověřený člen výboru minimálně jednou ročně.

Jednací řád výborů byl schválen zastupitelstvem dne 15. 12. 2014 usnesením č. 7/2/2014.

.....
Ing. Hana Masáková
starostka